

E. St. A - 17609

Zehfabs un Kristihne.

Handwritten text in a purple ink stamp, including the number 166453.

Maksa 15 kap. subrava.

Handwritten number 2131 in the bottom left corner.

Est. A-17609

Jehkabs un Kristibne.

Jauks un derrigs stahsts,

fo,

ihpaschi jaunekleem par labbu,

is Bahzu wallodas pahrtulkoja

M. Leitan.

Jelgawâ,

pee Zahna Wridrikka Steffenhagen un dehla.

1846.

TARTU ÜHKOOL
RAAMATUKOGU

Brüh drikkelt,
peh; tahm eeffeh likkumeem nospreestahm sinnahm.

Rihgâ, 20tâ Oktober mehn. deen. 1845tâ gaddâ.

Dr. C. E. Napieršk,;
drikkėjamu grahmatu pahrluhkotajs.

i200966443

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

Mihli jauni draugi!

Ihpaschi Zuns scho jauku stahstianu dahwineaju par derrigu un augligu laika-kawekli. Zè Zubs no Zehkaba un Kristihnes warrat mahzitees, kà lohti derriga leeta irr, jaw paschâs jaunâs deenâs eemantohht to weemu leetu, kas waijaga, prohti Deewa-bihjigu un Deewam padewigu firdi. Zehkabs un Kristihne bij' Jesus dsihwofchanu un mahzibas nehmuschi sew par preeksch-sihmi un pehz tahs un tahm ween turrejahs. Un lai gan jaw agri winneem usgahje grubts, grubts pahrbau-dischanas-laiks, tatschu winni, tà fakfoht, sawâs affinis swihsdami, ne noschkeebahs no fama zetta un sawu firdi ne nogrohsija noht no ta pamatta, us kurra ta bij' buhweta, prohti: us Kristu. Winni sinnaja, pee ka winni turrejahs un stipri tizzeja tecm-wahrdeem, kas tà skann: „Es jubs ne pamettischu bahrius!“ Un kà jo jauki winneem atkal atspihdeja ta preezas-faule, kad ta bahrga wehtra bij' pahrgahjuse. Kurschs no Zuns ne wehletohs, tahdu preeku sadshwoht? Nu tad, mihli! dsihwojeet Zubs arri tà, kà schiee diwi draugi dsihwojuschi, un

ſkubbinajeetees winneem lihdsigi tikt. Buhš
 Zums arr' wehl dauds kaš ja-peedsihwo un ja-iš-
 reds paſaulê, kaš Zums gan reebſees kà ruhkta
 nahwe. Bet uſſkatteet uš Jeſu to tizzibaš eefah-
 zeju un pabeidſeju, un paklauſeet ſaweem wad-
 doneem, kad tee Zuhš uš labbu zellu wadda, tad
 Zuhš arri peedsihwoſeet preezigu ptauſchanas-
 deenu.

Zuhš waddoni un wezzaki! Turraitees Zuhš
 tà, kà Leonards un winna peederrigi. Dohdeet
 labbu preekſch-ſihmi un ne nizzinajeet ne weenu no
 ſawas ſaimes laudim; jo ir taš wiſſu-ſliktakajš
 un wiſſu-maſakajš Zums kašdà brihdi warr taš
 wiſſu-derrigakajš buht. Uſſkattajt tohš lihds ar
 Zums paſcheem, kà weena tehwa behrnus un kà
 weenaš meeſaš lohzeklus, tad Zuhš to tizzibu
 turrefeet un to bauſlibu peepildifeet; tad Deewa
 meers un ſwehtiba mittihš Zuhſu paſpahrnê un
 meera-weetina Zums arri buhš fataiſita winnà
 ſaulê.

Vahrtullkotajš.

Jehkabs un Kristihne.

Pirma Nodakka.

Marias = leiija.

Seemel = Amerikâ kahdâ walstê, ko Louisiana fauz, irr weena mehrena un lohti jauka eeleija, kas no trim puffedim ar jaukeem, Ahpeem kalneem apwalnota un no rihta = puffedes tur irr preekschâ ta skaidra uppe, ko fauz Mississippî. Schinnî jaukâ eeleijâ scha gaddu simtena eefahkumâ usmettahs kahds wahzu semmturris, wahr-dâ Bihlips Leonards. Tê winfsch ar fawu gaspaschu, mihleem behrneem un faimi isredseja fewim paleekamu weetu, usbuhweja paschâ eeleijas middû, pee plaschas uppes, kas Mississippî uppê eetekf, kohfchas ehkas, eetaisija dahrsus un tihrumus, kas baggatus auglus isdewe. Lohti jauki tê bija usskattiht, zik jaukas drumas, fwehtibas pilni dahrsi, salkas plawas un puklainas gannibas un wifsapfahrt rohbeschu stahweja stalts meschs. Leonards scho jauku mittefli no-fauze fawas laulatas draudsenes Marias gohdam par Marias = leiiju.

Bija jauks waffaras waffars un wiffi Mariasleijas eedsihwotaji jaw bija istabâ fagahjufchi ar daschadeem maseem rohkas = darbeem to deenu pabeigt; tikkai diwi jauni Neegeri jeb Afrifaneri fehdeja muischas preeksch-nammâ us afmina treppehm kurwifchus pihdami. Mehnefs lohti jauki fpihdeja un apgaismoja tâpat fchohs diwi strahdneefus, fâ arri winnu rohku darbu.

„Muhfu gafpascha irr tihri engelis,“ tâ ta Neegerene Kristihne, weenpadsmitt gaddus wezza meitene us fawu brahli Jehfabu pakluffi teize, „fâ winna manni mihligi kohpe, fad biju flimma, ne mas fâ Neegera wehrigu, bet flaidri fâ fawu paschu behrnu, famehr atkal tik weffela palikku, fâ tu un warreju strahdaht. Un fahda jauka winna isffattahs ar faweem dselteneem matteem un baltu mihligu waigu. Man fchkeet, fa tahda feija laikam arri irr teem mihleem engeleem debbefis.“

„Un fo dohma no muhfu funga?“ tâ Jehfabs winnas brahli, tas diwpadsmitt gaddus wezs Neegeru puifis waizaja. „Woi winsch muhs ne mahzija lassiht un rakstiht? Woi winsch mums arri ne mahzija no mihla Deewa un Pestitaja, un woi muhs ne likke kristiht un tohs jaukus kristigus wahrduus dewe?“

„Ak!“ tâ Kristihne fchnukstedama wehl runnaja, „faut jel muhfu mihlai mahtei arri tâ flah-tohs! fas sinn, fâ winnaitaggadeet un woi winna wehl dsihwo?“ Do fazzijufe, ta ais raudafchanas ne fpehje wairak runnaht.

„Kinstees Kristihne!“ fazzija Zehkabs un gribbeja fcho eepreezinacht, winnas rohku fatwerdams, „woi wehl ne peeminni to perschinu, fo muhfu mihlais funks mums mahzija dseedacht, kad mehs pahre fawu mahti behdajamees:

Deews labbi darr', fo darridams,

Irr taisnis fawâ warrâ!

Lai sahke ar man, fâ dohmadams,

Es zeefchu fluffâ garrâ.

Winsch irr mans Deews,

Kas man pateef'

Ne atstabs mannâs behdâs;

Lam laujohs, kad firds ehdahs!“

Patlabban atskanneja pulkstena bals mihligi, kas wiffus muischas eedsihwotajus us wakkara-pahrtareem aizinaja. Muhfu jaunefki arri nolikke fawu darbu pee mallas; Kristihne flauzija fawas azzis ar sillu preefschautu un tad abbi fafehrufchees eegahje pahtaru-istabâ. Zè wiffi zitti mahju laudis jaw bija fagahjufchi. Katris fehdeja fawâ sinnamâ weetâ. Paschâ gallâ namma-tehws pats, winnam pa labbu rohku fawa gaspascha ar behrneem, un pa kreifu rohku winna deenestneeki, katrs pehz fawa wezzuma rindê, pa preefsch wihrischki, tad feewischi; Zehkabs un Kristihne atradde fawas weetas tuffchas, fur tuhlin eestahjahs. Kad namma-tehws wiffas weetas pilnas redseja, tad tuhlin atskanneja mihliga dseefma, furras skanna pa walteju lohgu kalnôs jauki atskanneja. Kad dseefma bij beigta, tad namma-tehws lassija

preekschâ weenteesigu un firsniġu wakkara = luhg-
 fchanu. Winfch pateize Deewam par wiffahm
 tahm garrigahm un laizigahm dahwanahm, fo
 tas teem pagahjufchâ deenâ peefchlihris un dah-
 winajis; winfch luhdse to Wiffu = schehligo, lai
 fama mihla Dehla Jesus Kristus labbad teem
 peedohd wiffus grehtus, ar fo winni dohmâs,
 wahrdôs un darbôs noseegufchees, fo taf ikkattris
 pee fewis apsinnajahs, un wiffu wahrdâ apfoh-
 lijahs no tahm wainahm, fo fchodeen padarri-
 jufchi, turpmahk tikkufchi fargatees, grehkeem
 pretti turretees un jo prohjam dsihtees us to, fa-
 wa Kunga un Pestitaja preeksch = sihmei pakkal
 darriht. Weidsoht winfch wiffu famu nammu
 ta Wiffu = warrena fargafchanai atwehleja, lai
 tas winnus appakfch fameem spahrneem nemm
 un atspirgufchus rihtâ us jauneem deenas dar-
 beem atkal mohdina.

Peh; luhgfchanas atkal dseefmu nodseedaja,
 peh; kurras wiffi zits zittam mihligi labbu nakti
 wehledami isfchlihrahs un peh; pufs stundas
 meerigs fluffums waldija wiffâs mallâs.

Dhtra Nodakka.

Behdiga wehstâ.

Dhtrâ deenâ Jehkabs un Kristihne nomannija,
 fa winnu mihli kungi ne bija wairs tahdi pree-
 zigi, fâ wakkar, bet fasslummufchi un nemeerigi.
 Pats namma = tehws fchodeen ne mas tâ fâ zittu-
 reis ne isnahze fameem laudim darbu nodalliht,

bet ar fawu gaspaschu un wezzako dehlu Wiltumu kambari eeflehgufchees turrejahs. Winna meitenes Marie, Auguste un Lawihse pa istabu ween dsihwoja, un kad arri kahds no teem ahra parahdijahs, tad ka ween warredams fargajahs fawas farkani faraudatas azzis rahdiht.

Wehl ihsti ne bija pufsdeena flahht, tad jaw atskanneja mahjas pulkstens, bet schoreis pawisfam zittadi un ne mas ta, ka zittas reisès. Zehkabs un Kristihne, kas atkal fawu wakkareju darbu strahdaja, tahdu skannu dsirdedami, lohti sabihjahs. Zee ne warreja saprast, ko tahda swannischana nelaita nosihmejoht, bet teem tomehr islikkabs, ka kahda leela nelaimè effoht flahht. Winni fajukfuchi nosweede fawu darbu un pee katras pulkstena skannas nodrebbeja.

Nu no wiffahm puffedm laudis, kalpi un kalpones sabihjufchees un arri kahrigi sinnaht, kas notizzis, tezzeja kohpa. Wittums, pascha kunga wezzakajs dehls, stahweja durwis un likke wisseem fa-eet pah taru-istaba. Ze nu wiffi laurtini, kas wakkar wakkara un schoriht bijufchi kohpa, atkal sapulzejahs, tif ween pats nammatehws wehl ne bija flahht. Bet tif preezigi, ka wakkar wakkara, wairs ne weens ne bija, jo wiffi bij' nemeera un fajukfchanas pilni. Zumfcharunna atskanneja pa mallu mallahm un tee deenestneeki zits zittam tschufsteja aufis, ko katrs no ta dohmaja. Mamma-mahte ar faweem behrneem bij' atgreesufehs prett lohgu un stahweja fluffu.

Beidsoht durwis atwehrah's un Leonards pats eenahze. Tuhlin wiffi fawas azzis us winnu mette, itt fà praffidami, fas nu buhfchoht? Wiffa istaba bija kluffa, fà tukfcha basniza. Leonards arri isffattijah's fawadaks un bahlaks ne fà zittàs reifès; bet to warreja redseht, fa winna prahts bij' meerigs un Deewam nodewees. Kad Jehkabs un Kristihne winnu eeraudsija, tad teem firds palikke weeglaka. Winfch nu stahjah's wiffi preekfchâ un nehmah's tà runaht:

„Draugi! tas Kungs, fa warrâ meh's wiffi stahwam, taggad gribb muh's gruh'ti pahrbau-diht, — mums fchodeen pat wehl zittam no zitta ja-fchirrah's! Tas kohpmannis New-Orlean pilsfchtâ, kam manna leelaka mantas dalka rohka, irr bankrottê krittis un fchai sinnai klah't mannim arri nahze ta ohtra, fa es to leelu prozeffi, kurrâ jaw fchai semmê atnahzis eekuhlohs, effoht pafpehlejis. Tâ nu es peepefchi esmu tam wiffunabbagakam no jums lihdsigs palizzis. Scho-deen pat nahks tas, kam fchis mans nams ar wiffi dahrseem, laukeem, plawahm un mantu nu peederr, to eenemt.“ — — —

Tê wih's palikke kluffu. Jo kad us to dohmaja, fa tam ja-atstahjah's no tahs weetas, fo pa dauds gaddeem puhledamees no pohsta-weetas bij' pataifijis par augligu un fwehtigu mittefli, — tahs dohmas tam aisrahwe balfi. Wiffi winna deenestneeki nu raudaja un waimannaja gauschi. Winni fkuhpsstija fawu fungu rohkas un rauda-

Dami avfohlija winnus ne atstah, bet ar famu waigu fweedreem teem palihdseht, zittur few jauku weetu eetaisih. Leonards, par tahdu mihlestibu un ustizzibu firði aisgrahbts, teem pateize un no teem nogreesees, peegahje pee Jehkaba un Kristihnes, kas beidsamâ gallâ noflummufchi stahweja.

„Mabbagi behrni!“ tà winfch us teem fazzija un affaras fprehje tam pahr waigeem, „jums es to behdigakowehsti neffu! Man preefch juhfu laika ne kad Neegeru wehrgi naw bijufchi. Bet kad preefch diweem gaddeem eefch New-Orlean pilsfehntas us tirgu juhs ceraudsiju, redseju juhfu mugguru ar pahtagu isgrawotu un kad juhfu mahte bes jums tikke us Kentuki pilsfehntu pahrdohnta un kad arri dsirdeju, ka tas negants nahburgs Johns Blehr par jums fohlija, tad manna firðs pahr jums eschehlojahs un es juhs no winna naggeem glahbu. Es nu arri jaw gribbeju juhs atlaišt par brihweem, bet — Deewam schehl! — taggad tas wairs naw mannâ warrâ. Lihds ar wiffu mannu nammu un mantu arri juhs taggad tam pascham nifnam swehram peederrat un ne kahdâ wihsê winfch juhs man ne atlaisch, kâ to mans weetneefs no pilsfehntas mannim rakstijis. Tomehr ne ismiffejeetees: — ne bihsteetees no teem, kas to meefu nofauj, un to dwehfeli ne warr nofaut; bet bihsteetees wairak nota, kas meefu un dwehfeli warr nomaitah tellê. (Matt. 10, 28.) Palaujeetees us Deewu un paleezeet

Jesum ustizami. Zhpafchi mihlojeet fa-
wus eenaidneekus, wehleet labbutem,
fas juhs nolahd, darrait labbutem,
fas juhs eenihd, un luhdseet preefch
teem, fas juhs apfaitina un waija.
(Matt. 5, 44.)"

Zehkabs un Kristihne nokritte pee semmes un
elfodami apfampe fawa labba-darritaja fahjas.
Schis fawas rohkas likte us winnu galwahn,
tohs fwehtija un no semmes pazehlis fuhpstija.
Arri mihla namma-mahte patte tohs fâ fawus
pafchus mihlus behrnus apfampe un pee firds
fpeede un, patte lihds raudadama, mekleja tohs
eepreezinaht. Winnas trihs meitinas arri fcheem
nabbadsineem peeglaudijahs un teem flauzija affa-
ras no waiga. Leonarda dehls Wittums us teem
fazzija: „Pawehli tam Kungam fawu zet-
tu un zerre us winnu, tad winfch gan
darrihs.“ (Dahm. ds. 37, 5.) Winfch irr Pe-
stitajs un glahbejs waijadsibâ; winfch irr Daniëlu
no lauwahn ispestijis. Masajs, 5 gaddus wezs
Jndrikis Kristihnei, fo tas tohti mihloja, affaras
ar baltu lakkatu noflauzidams, fazzija:

„Rad zilweki wairs ne warr palihdseht,
Tad zerr' us Deemu, tas to gan warr speht.“

Scho perfchinu tas mihligs behrnus ne fenn
bij' mahzijeess no fawas mahtes.

Nu wiffi namma laudis un faine isflihde fa-
wu mantinu falassiht, fas teem bij' wehleta lihds
nemt. Bet Zehkabs un Kristihne eegahje fawâ

fambarinâ, aisflehdse durwis, fritte të us zet-
leem semmê un ar farstahm luhgfschanahm, af-
farahm pluhstoht, peeluhdse to, fas tâpatt irr to
melnu zilweku, fâ ir to baltu Deews, un furra
tehwa azzis luhfo tâpat us teem nabbageem, fâ
us baggateem, tâpatt us semmeem, fâ us zee-
nigeem.

Kad bij' beigufchi Deewu firsnigi luhgt, tad
winni juttahs fewi lohti fpirdsinatûs, stirina-
tus un drohfschinatus, un ar meerigu firdi nu
eegahje faweem draugeem palihdseht us zekku fa-
taiſtees. Kristihne weegli wisseem apfahrt leh-
faja, brihscham tam, brihscham zittam to waija-
dsigu leetu pasneegdama, fo tee fawâs zekka-
fohmâs bahse. Bet Zehkabs panehme to wifs-
smuffako kurwiti, fo schodeen bij' nopinnis, ais-
tezzeja dahrsâ un to pildija ar teem wiffu-gahr-
dakeem kohku augteem, fo faweem mihteem lab-
ba-darritajeem pasneedse, ar fo zekâ atspirdsi-
natees.

Trefcha Nodatta.

Uis = eeschana no mihlas Marias = leijas.

Kamehr muhsu zeklineeki fataisjahs, tamehr
arri wakkars gan drihs bija flahst; bet të arri jau-
nais mantineeks Blehr ar kahdeem teefas = fun-
geem un fullaineem pa plawas zekku jahje schurp.
Wunsch bija mafs wihrinſch ar plattu mugguru.
Azzis bija dsitti eegrimmufchas peerê un usazzis
ar garrahm farfanahm spalwahm apaugufchas.
Winna ustuhkufchi waigi bija pa warri bakku

rehtaini un ar leelu bahrsdu apaugufchi. Wif-
fadi winsch breefmigs isffattijahs. Sirgam
blakkam tezzeja divi leeli pinkaini funni.

Kristihne bij' patlabban pehdigu reisi fawâ kam-
barinâ bijufe, un nu gahje us wahrte pufsi, kad
Blehrs ar faweem beedreem un waddoneem feh-
tâ eejahje un no sirga semmê kahpe. Zif fo win-
na to eeraudsija, tad ta mukke kâ stirna no wilka
istrauzeta pahr feht'swiddu pahri pee fawas mih-
las gaspaschas, fo winna drebbedama itt zeeti
apfampe, itt kâ patwehrumu luhgdama, fur
glahbtees no tahda swehra zilwefa meefâ.

Kamehr zitti fullaini winna sirgus stalli wedde
un peefehje, gahje Blehrs pats ar faweem zit-
teem waddoneem muischâ eeffchâ, fawu jaunu
mantu un weetu apffattiht un fawâ sinuâ nemt.
Leonards to mihligi fanehme un Engländeru
wallodâ runnadams — jo Blehrs bija Englende-
ris — usnehmahs tam wiffas mallas israhdiht.
Bet Blehrs winnu kâ ne kam wehrte zilweku
usluhfoja un ne wahrdu ne atbilledams gahje
garram.

Kad jaw Leonards winna tiffkumu labbi pa-
sinne, tad tas jaw preeffch laikâ us to labbi bija
fataisijees un apnehmees wairs ne weenu nafti
fawâ mihlâ Marias-leijâ palikt. Winna deenest-
laudis wiffi Wahzeefchi ween bija, zitti fo winsch
no fawas tehwa-semmes lihds atweddis, un zitti,
fo tur pat peenehmis. Schee wiffi bij' apneh-
mufchees us New-Orlean pilsfehtu tam eet lihds,
tur fawam fungam tâpat palihdseht behdâs, kâ

arri kalpoht zittâs waijadfibâs. Ar fcheem faweem ustizzameem draugeem winfch nu taifijahs fawu ohtru tehwa = semmi laifam us wiffu muhschu atstah. Drihs arri bija wiffi zekineeki preefch = nammâ fapulzejuschees un us eefchanu gattawi.

Tad masajs Indrikis waizaja: „Bet fur tad irr Jehkabs un Kristihne?“ Arri tee zitti behrni pehz fcheem nabbadsineem flattijahs, bet tohs ne fur ne eeraudsija. Blehrs., kas patlabban nahze kambari eefchâ, bija dsirdejis, fa tas behrns pehz teem diweem atstahstem praffija un mannija, fa tee zitti arr' pehz winneem flattijahs, lepni fmeedamees atbildeja: „Winni jaw irr apgahdati un taggad labbaki, ne fâ pee jums, mahzifees atsiht, kas tas irr, Neegeris buht.“

To dsirdejis Leonards pazehle flummigi fawas azzis us debbesim un fluffinam Deewu peeluhdse. Par fo winfch taggad to darrija, to lassitaji gan paschi faprattihis. Drihs pehz tam fahze winni fawu zekku staigah.

Kad winni feht's = widdû isnahze, tad eeraudsija Jehkabu un Kristihni pee kohkeem peefee-tus un pahris no Blehra kalpeem tohs nerroja un smeheje, fâ ween pascheem patikke. Kad tee nabbadsini nu redseja fawus labba-darritajus un wiffus zittus darba-beedruss us zekka gattawus pa durwim isnahkam ahrâ, tad tee gauschi raudaja. Arri Leonards ar fawu gaspaschu raudaja, winnu behrni fchnuksteja dikti un gribbeja pee teem nelaimigeem no-eet un labbas deenas.

atdoht, bet tehws to aisleedse fazzidams: „Mehs jaw ne warram winneem palihdseht un kad mehse wehl pee-eetum flaht, tad arri muhs tee besdeewigi zilweki isnerrotu un teem nabbageem bahrineem muhsu schkirfchanahs buhtu jo gruhtha.“ Tad nu tee ar azzim winneem labbas deenas wehleja. Leonards pats pazehle fawas rohkas us augfchu, winnus aisrahdidams us to, no furra ween wiffa palihdsiba nahk. Zehkabs un Kristihne tikkai warreja atbildeht galwu palohzidami, jo rohkas winneem bij' us mugguru atfeetas. Bet tee zeklineeki wehl mescha mallâ nogahjufchi, fawus laffatus plewinaja, ar to wehl beidsamu reis teem atstahteem „ar Deewu!“ fazzidami.

Kad nu Blehrs to nammu, dahrsus un tihrumus bij' apstattijis un ar faweem draugeem kohpâ labbu palaunadsi turrejis, tad diwus no faweem zilwekeem të atstahje un ar zitteem kohpâ tairijahs jaht us mahjahm. Bija jaw ittin wehlu wakkars. Sirgi tikke westi preekschâ un wiffi weest, labbi peedsehrufchees, ar leelu trohsni isgahje un sirgeem kahpe muggurâ. Tee diwi leeli funni skraidaja reedami un plohsfidamees pa feht's-widdu apfahrt. „Jahmes! Spranz!“ të Blehrs fauze us faweem diweem kalpeem, furru weens winna sirgu pee galwas turreja un ohtrs kahpschlus winna kahjahm usmauze, „nemmet arri to Negeru puhnsni lihds few pakkatâ us sirgeem!“

Tee abbi nabbadsini nu tikke atraisiti wakkâ; bet zaur to, fa bij' peeseeti pa ilgi us weetas stahwejufchi, winnu lohjekli bija palikkufchi stihwi.

Un kad nu zaur to winni ne warreja deesgan ahtri eet, tad Blehrs, kas jaw us sirga fehdeja, fwilpe un rihdija funnus winneem wirfû, faufdams: „urrah Sultan! Diana! taifeet teem flibbeem neweifteem kahjas!“

Tee neganti swehri ne likkahs diwi reis ffubbi-naht. Tee tohs fabaiditus behrnus aplenze kâ wilki jehrus. Weens norahwe Kristihni pee semmes un ohtrs israhwe Jehkabam gabbalu no fwahrku rohkas un tam lihds arri rohku pahraphse, kâ nabbadsinam rohka pahr pahrim affinaina palikke. Blehrs pahr to pilnâ rihklê fmehjajs un tam lihds tee zitti arr' tâpatt darrija. Tomehr funnus winfch arfauze nohst, un kad tee kalpi fchohs arri bij' us sirgeem nehmuſchi, tad wiſſi dewahs us preeſſchu.

Winnu zefſch gahje zaur itt beeseem un wez-zeem mescheem un purreem. Tahlumâ tee dauds reisahm dsirdeja isfalkufchus wilkus kauzoht, un us ween reis ne zit tahl no pafcha zetta arri no meega istrauzetu lahzi ruhzoht. Weidscht, laifam jaw ap pafchu pufsnaktri, tee isnahje leelâ flaijumâ, fur mehnefs gaischumâ jaw warreja redseht plafchas drumas un plawas. Pa labbu rohku starp jaukeem un kupleem kohkeem stahweja Blehra stalta muischa, kam pa kreifu rohku us leiju, kâ kahds zeems, bija dauds masas wehrgu buhdinas.

Nu wiſſa rinda apstahjajs. Blehrs fauze Zahmu flahst un tam fo pawehleja; us fo tas tad arri tuhlin no sirga nolehje un arri tohs diwus

bahrinus semmê rahwe un ar teem gahje us to wehrgu buhdinahm, kamehr zitti muischâ eejahje. Schahs buhdinas bija no kohka zelmeem weegli fakrautas un ar zuffuru needru lappahm apflah-
tas. Pee weenas no schahm buhdinahm atnah-
kufchi, Jahmes atrahwe durwis wakkâ un tohs
divus jauneklus tur eegrubde eekschâ. Weena
Neegeru feewischka tik tur bija eekschâ, ta no
ta trohksna istrauzeta, uslechze no sawahm zif-
fahm un teem nahje pretti.

„Schè mellawahrna!“ tà Jahmes trakki sme-
damees kleadse, „es tew atweddu jaunu perrekli.
Zè wehl irr diwi tukfchi ligfidi.“ „Un juhs,“ tà
winsch us teem diweem fazzija, „cita tuhlin gul-
leht, usraugs rihtâ wis ne praffih, fad
juhs apgullufchees.“ Tad winsch durwis ais-
grubde un smeedamees aigahje prohjam.

Za Neegereene fahdu brihdi apluhkoja tohs
jaunus peenahzejus, tad teem katram ziffu mi-
dseni faktâ parahdija un patte atkal fluffinam
fawâ gultâ eekritte. Tee jauneki winnu fa-
pratte un, weens ohtram labbu naktu wehlejufchi,
fawâs gullâs eekritte. Kristihne ar karstahm
affarahm Deemu luhgdama tà nopuhlejahs, ka
drihs eekritte dsikkâ meegâ un fapnoja, ka winna
ar sawu labba-darritaju behrneem fahdâ jaukâ
dahrsâ spehleja. Zehkabam ta eewainota rohka
neganti fahpeja un ta dehl, faut gan bija peekuf-
fis, tomehr ne warreja aismigt. Winsch par sawu
nelaimi kochti behdajahs un gruhti nopuhthahs, tà ka
jaw fahze dohmaht, us fahdu wihs tam Blehram

fcho netaisnibu warretu atreebt. Bet të us reis tam eefritte prahtâ ta Jesus mahziba, fo winna labba-darritajs fchîrdamees itt ihpaschi tam bija peefohdinajis: Mihlojeet famus eenaidneefus, wehlejeet labbu teem, kas juh's nolahd, darrajt labbu teem, kas juh's eenihd, un luhdseet preefch teem, kas juh's apfaitina un waija. Kad winfch nu pahrdohmaja, ka fcho fawa Kunga un Pestitaja baußli, un fawa laiziga labba-darritaja pamahzifchanu bij' tik drihs aismirßis, tad palikke apfaunoh'ts un behdigs, ka dikti elfodams raudaja. Winfch nu farsti Deewu pecluhdse, lai winnam fcho grehku peedohd. Pehz to winfch no wiffas firds Deewa schehlastibai nowehleja famu taggadeju fungu Blehru, un fcha niknus kalpus, un fwehti dahrgi fohlija, to mihlestibas baußli ne kad pahrfahpt, faut tas winnam arri jif gruh'ti nahftohs.

Weidsoht arri winfch zeeti aismigge.

Zettorta Rodakka.

Neegeru wehrgu dsihwe.

Tif fo pirmee rihta-faules starri tai buhdinâ pafpibdeja, tad Jehkabs no leelas fahpes aigrabh'ts pamohdahs. Kad winfch azzis atwehre, tad ceraudsija to Neegeru feewifchku famâ preefchâ stahwoht, kas winna eewainotu rohku fagrabbuse krattija un tâ kâ drufzin pafmeedamees fazzija: „Augfchâ, augfchâ, nefchlibßts

Neegeris ne drihst wis tik ilgi gulleht.“ Als leelahm fahpehm drebbedams winsch lehze stahwu, arri winna mahfa usmohdahs un iszehlahs no fawas guktu-weetas.

Jaw ta mella feewa gribbeja fawus jaunus weefus atstah un pahr teem ne fo ne behdadama aiseet, bet kad tee us durru pussi pee gaismas nahze, tad winna nejauschi eeraudsija ta puifena affinainu rohku. To eeraudsidama winna palikke pawiffam zittada; flaidri warreja manniht, ka schehlums winnu pahrnehme un raudadama winna tikkai tohs wahr dus spehje isteikt: „Nabbags behrens! kas tew to padarrijis?“ un, mahlu pohdu pakehrufe, tuhlin tezzeja pa durwim ahrâ, atnesse uhdeni un kahdas kahpostu lappas. Nu winna palihdseja Zehkabam fwahrkus nowilkt; to mainu winna lehnitim ismasgaja, uslikke pri-fchas kahpostu lappas wirfû un prahtigi to apfehje. Zehkaba affinainus fwahrkus tihridama, winna teize: „tee tee beidsamee fwahrki, fo te walfô, jo scheitan, kâ pats drihs redsest, wehrgeem tikkai audekta bikfas teef dohtas.“ Tik fo winsch tohs fwahrkus atfal bij' uswilzis, tad ta feewina winneem abbeem jaw rahdija, ka usraugs nahfoht; un teefcham tas arr' nahze ar ahtreem fohsteem un no fikfnehm taifitu zeetu pahtagu ap rohku greesdams. Ta feewina patte tuhlin steidsehs pehrenam isbehgt pee fawa deenas darba.

Tas wehrgu usraugs Bill-jeb William-Tor-rismohd bij' pee kahda rihfu fohpeja Carolinas

teefâ Spahneru semmê usaudsis. Mass puika buhdams jaw winfch masus fuffainus, bambalus un putninus fehre un mohzija; leelaks nahzis winfch to ween par to wifisleelako preeku atsinne, lohpus mohziht, un kad jaw bij' peeaudsis, tad winfch dewahs us to, tohs nabbagus atstahthus Neegeru wehrgus mohziht. Winna matti un bahrsda taggad jaw mettahs firmi, bet winna dabba un eeraddums ne palikke wis zittadi, jeb lehnaki. No winna leela auguma, bahrga gihmja un tahs fffnu farbatfchas bihstijahs ne ween tee 80 wehrgi, kas appafsch winna ihstenas waldifchanas stahweja, bet arri tee zitti 700 wehrgi, kam fawi ihpafchi usraugi bija. Winfch bija fawa funga flehpja funnihts, tadeht tas wiffu darrija, fâ ween gribbeja, sinnadams, fa winna fungam arri tas buhfchoht pa prahtam.

Ko Jehkabs un Kristihne tad fajutte, kad fchis breefmigs zilweks pee winneem eenahze, to ne warr aprakstihht. Kâ flakteris diwus isbaiditus jehrus, tâ winfch tohs gruhsdams un lahdedams treeze no buhdas ahra us tihrumu pee darba prohjam. Tee nabbagi behrni bija tâ nobihjufchees un noflummufchi, fa pafchi ne redseja, kurrp wiinni gabje, kamehr pafchâ staltâ muischâ, fo rihta-faule apgaifmoja, atnahze. Blehrs fehdeja us fawas muischas augstu bruggi un, kaffeju dserdams, ziggaru smehkeja. Zur apfahret kohku pa-ehna ffraidaja kahds desmits gaddus wezs sehns ar funneem plohsidamees,

fas bija Blehra paſcha dehls un pehž azzim teh-
wam itt lihdsigs.

Bills ar ſaweem diweem ſaujameem jehreem
gribbeja patlabban garram eet, tad Blehrs tam
peefauze: „Klauf, Bill, woi tu tohs diwus
lutteklifchus jaw ſahzi ahrſteht? man ſchkeet,
fa gan isdohſees. Bet wedd winnus us azzu-
mirkli ſchurp, zeeniga mahte gribb winnus
redſeht.

Ta zeeniga mahte, reſna ſeewiſchka no wezzas
Eiropēeru tautas, patlabban isnahze ſawōs rai-
bōs rihta-ſwahrfōs apgehrbuſehs un ar maſu
meiteni pee rohkās. Bills teem Neegeru behr-
neem likte eet augſchā un pats ſahpe lehnām no
paſkaſas. Augſchā winni kluffu ſtahweja, ſa-
mehr ta zeeniga mahte ſawu kaſſeju ſtrehbe. Kad
bij' beigufe, tad ta us Kriſtihnes atgreesehs un,
to tihru, glihtu eeraudſijufe, waižaja, kā winnu
ſauzoht pee wahrda? Tee behrni gan drufzin
ſapratte engliſti, jo pirmais ſungs, pee ſa winni
deenejuſchi, bijis Englanderis, ta dehl Kriſtihne
tai Englanderu wallodā tā atbildeja: „zeeniga
mahte, mans wahrds irr Kriſtihne.“

„Woi Kriſtihne!“ tā ta reſna ſeewiſchka us-
ſauze, no duſmahm itt bahta palikdama, „tu
mellais ſuhds arr' gribbi, lai tewi par Kriſtihni
ſauz.“ —

„Bill,“ Blehrs ſauze us to wehrigu usraugu,
„dohd ſcheem diweem tohs wahrduſ, ſuxru
weetā es winnus eſmu peenehmis. Tahdā wiſſē
jaw winni warr par kriſtiteem žilweſeem želtees.“

„Bet meh's jaw effam fristiti zilwefi,“ tà Jehkabs atbildeja, drufzin tà fà istruhzees.

Blehrs pretti brehze: „fo? woi tas dumjajs Wahzeets juhs par balteem pataifjis?“ Tad fchnahkdams uslehze no frefhla un ar fawu plattu plaufstu tam puifenam plikki waigâ dewe. „Ro tu dohma,“ tà winfch wehl fazzija, „Neegeris gribb buht fristih's zilwef's! es jums pawehlu, fa juhs tahdu neprachtibu azzu-mirkli aismirstat, ja ne gribbat karbatfchai zeeti raddineeki palikt.“

Puifens nabbadsinfch zeete fluffu, bet fawâ firdi winfch dohmaja: Peenahkabs, wairak Deewam flaufiht, ne fà zilwefeeem. (Ap. darb. 5, 29.) Tâpatt arri dohmaja winna mahfa.

Pa to starpu tas nebeh'digs Tohms, tà Blehra dehlu fauze, bij' to strikki, ar fo pirmat funnus wadija, peefehjis Jehkabam pakkatâ pee fwahrteem un nu to nabbadsinu, fas no bailehm un behdahm drebbedams tik fo us fahjahm warreja turretees, tik stipri rahwe, fa tas augfchupehdu fritte, un kad winfch tuwu pee treppehm stahweja, tad pa fchahm nowehlahs semmê. Wiffi pah'r to fmejhahs pilnâ rihklê un to fmeekla darritaju usteize; tik ween Kristihne, no fchehlabahm pahrenemta, gauschi raudaja. Blehra gaspascha nu fleadse: „Nohst arri ar fcho (us Kristihni rahdidama)! es tahdu ne warru zeest fawâ istabâ.“ Preekfch pahri deenahm bij' fahda Neegereene, fchahs namma-meita, mirruse. Kad nu Blehrs fchai bij' stahstijis, fa ta jauna wehrdsene no

Marias = leijas effoht labbi pee = augufe un jauka no usffattes, tad ta bij' prahtojufe tahs nomirru-fchas weeta Kristihni nemt. Bet kad tas wehrgeem teef par leelu noseegumu peeffaitihts, kad tee fahro pehz kristigas tizzibas, tad fchai likkumus zeenidamai gaspaschai ta meitene ne patikke, un ihpafchi zaur to lohti pretti bij', ka ta fauzahs Kristihne, kas taf arri winnas paschas kristibas wahrds bija.

Tad nu Bills tohs nabbagus behrnus dsinne muifchai garram fahda tuhwa dahrsa raweht, fur jam zitti wezzi Neegeri, kas gruhthus darbus wairs ne spehje, bij' preeffcha. Winnu jaukus kristitus wahrds Bills bij' atnehmis un aisleedfis, un nofauze Jehkahu par Lihthu un Kristihni par Dihdo, kas bij' paganifchki wahrdi. Bet mehs taifnibu ne aisleegfim un tohs jaunus draugus fawâ stahsta arween' fauffim pee winnu ihsteem wahrdeem.

No ta dahrsa, fur muhfu jaunekti tikke noraiditi, un kas augsta weeta stahweja, warreja wifsapfahrt noffattitees, un juhs, mihli lassitaji, labpraht ko makfatu, ka juhs tahdu jaukumu dabbutu redseht. Leelakâ semmes dakâ auge zuffura needras ween, ittin glihti gabbalôs eedallitas un garras, tahs bija jam gattawas un patlabban tikke nogreestas. Wifszaur' mudscheja no strahdadameem melneem Neegereem, furru melnas feijas ta ka seedi lihgojahs pa tahm falkahm steebru lappahm; zitti pluhje tohs gallus nohst, kas derreja lohpeem par barribu, un tad

tohs steebrus pee fahjahm nogreese. Zitti brauzija tahs lappas nohst un fehje fublichôs. Zitti atkal ar ferrehm, sirgeem un wehrfcheem tahs wedde us zuffura fudmallahm, fur tee steebri tikke appaffch smaggahm stampehm speesti, un no fa tad ta falda fulla pa renni eetezzeja leelâ katlâ eeffchâ. — Pa freifu puffi zuffura needru tihromeem stahweja tas staltais meschs, zaur furru Zehkabs un Kristihne bij' atnahkufchi, un tur atkal zitti Neegeri puhlejahs malku zirfdami, fa zaur to plazzis paliktu leelaks. Biffur jautri kustejahs un strahdaja, tâ fa tam, fas pirmureis eeraudsija, bija ja=preezajahs. Bet katrs zilweku draugs, fas to ohtradi apluhkoja, tas gan ar firds fahpehm azzis nogreese us zittu puffi. Ak fahds ne pateizigs tas bija, kam Deews tahdu baggatu fwehtibu dewis! fahds ne schehligs prett faweem brahleem, jebfchu gan Deews us winnu tik schehligs bija! Pee wiffeem strahdneeku pulkeem bija fawi ihpafchi usraugi flahst, kam pahtaga rohka un ja tik wehrgs drufzin ween fur fchlihbaki eegreese, woi pee kraufchanas ne bij' deesgan muddigs, fas tikke tublin ne schehligi fchausts, woi pawiffam pasists.

Zehkabs un Kristihne bij' tik lohti noflummu-fchi, fa winni pehz to ne fo dauds ne apffattijahs. Bet, kamehr winni pee semmes lohzijahs un ar fawahm rohkahm tfchakli semmi tihrija, pa to starpu winnu dwehfeles us debbesti pazehlahs un farunnajahs ar to, fas ween spehje tahdâ likstâ winnus eepreezinaht. Un kad usraugs us

fahdu brihdi to dahrsu atstahje, tad winni fluffinam weens ohtram fawas dohmas isstahstija un weens ohtru eepreezinaja ar bihbeles un dseefmu wahrdeem. Zehkabs fahdu reis fazzija: „Kapeh; tu tà noffumsti, manna dwehfele un effi tif ne meeriga? Zerre us to Kungu, gan winsch sinnahs, fas tew par labbu derr un tu beidsot winnu wehl flawesi.“

Kristihne tshuksteja:

„No Deems gribb un darr' ar mann',
 Tas irr labb' un gudri gan;
 Lai dohd preef', woi flummibu,
 Woi suht' nahwes stundiau.“

Ar tahdahn runnahm tee labbi behrni weens ohtru mefleja eepreezinahst un drohfschinahst. Bet teem ne gribbeja labbi isdohstees tahs behdas no firds nowelt, fas fà leels un smags afmins us tahs gulleja. Un fad winni redseja, fa fahdu no winnu tautas zilwekeem tur zuffura tihrumôs schaute, woi fad tif dsirdeja tahda ne laimiga zilweka brehfschanu, tad tas winneem fà sohbens firdi duhrahs. Lai arr' faule deessinn zif jauki spihdeja, lai arri flaidrais sillais gais teem usfmehjahs un jebfchu arri wiffu jaukafas puffes dahrsôs seedeja un kupli kohki rinku rinkôs dehstiti, itt fà pretti smehje, fad teem usskattija, tad tomehr winneem tà isliffahs, itt fà winni buhtu no laimigas un preeku pilnas dsihwes pohsta tuffnesi pahrzelti un fa katra azzu-mirkli no ne schehligeem mescha = swehreem buhtu ja = bihstahs.

Beidsoht pagahje ta garra deena, kurrâ gan dauds bij' strahdajufchi, bet mas ehst dabbujufchi, wakkara tumfiba steidsehs klaht un pulkstena flanna atflanneja no muischas wahrteem teem peekuffufcheem Neegereem wehleja lihst fawâs buhdinâs. Kad Jehkabs ar Kristihni us fawu buhdu gahje, tad fchi fazzija: „Ak, kaut jel Leonarda kungs sinnatu, kâ taggad mums klahjahs!“ Un Jehkabs atbildeja: „Man fchkeet, ka taggad winnam arr' flikti klahjahs.“ — Tad abbi raudadami un nopuhfdamees eegahje buhdâ.

Buhdâ atnahkufchi winni to Neegereeni wehl ne atradde wis fawâ preekschâ. Ea deht winni nomettahs us zekkeem, falikke rohkas un Deemu tâ luhdse: „Ak tu firdsfehligais Deews! tēdiwi nabbagi behrni nahf tawâ preekschâ, kam bes tewis fcheit' wirs semmes ne tehwa ne mahtes, nei arri zitta kahda palihga naw. Ak palihdsi mums tawa mihla Dehla labbad! isglahb muhs no fcho launu zilweku rohkahm! Un ja mums fchē pee winneem ja paleef, tad dohd spehfu, ka meh's to warram panest, ko tec mums usleef. Dohd, ka meh's arween' drohfchi us tew palaujamees un tawi ustizzami behrni paleefam. Meh's ne gribbam us fawu fungu un usraugu launotees, nedf tohs eenihdeht, kâ muhf u mihlais Pestitajs ne launojahs us teem, kas winnam waigâ fitte un winnu pee krussta peenagloja. Palihdsi arri muhf u mihlam lab'darritajam, mihlais debbef's-Zehws, palihd's winneem wisseem katrâ wajadsibâ, kâ winni warr tew pateift un tewi flaweht! Ak

palihdsi arri muhfu mihtai mahtei, ja ta wehl
dsihwo."

„Zueffi fazzijis: „Peefauz manni behdu
laikâ, tad es tewi gribbu israut, un
tew buhs manni gohdah.“ (Dahw. ds.
50, 16.) Ak Deews! tu dsirdi muhfu luhgfschanu!
Tu muhs isglahbfi, fad buhs laiks. Tu jaw
effi pee mums un wiffu redsi, kas mums noteef!
Mehs gribbam wiffai tew nodohtees un tewi ihsti,
fâ nahfahs, paklaufiht, tad jaw tcefscham tu
mums palihdsesi!"

Èa tee labbi behrni luhdsahs, ka teem, dikti
raudoh, affaras pa pilnam ween nopilleja semmê.
Wiini ne aismirfe fawâs luhgfschanâs arri pee-
minneht to labbu Neegereeni, kas fchoriht Jeh-
kabam tif schehliga parahdijufehs. Un fad wiini
tif firfnigi un no wiffas dwehfeles bij' luhgufchi,
tad teem pamasitin tif weegli un labbi-ap fir-
di palikke, ka wiini preezigi uszehlahs un fir-
di eelihgsmoti weens ohtram ap faklu fritte; jo
teem tâ likfahs, itt fâ Deews pats teem klah-
tu un ar fawahm fargadamahm rohkahm
tohs apkamptu, un tâ ta masa buhdina fcheem
palikke arri par basnizu.

Peekta Modakta.

Neegereenes stahsti.

Èa Neegereene, kas ar muhfu draugeem kohpâ
dsihwoja un furras wahrds bija Klio, palikke
jo deenas jo wairaf draudsigaka ar fcheem. Zh-

pafchi winna ruhpejahs pahr Zehkaba wainigu
 rohku; to winna, kâ mahte, mihligi apfohpe, ka-
 mehr ta ihfâ laikâ fadsije. Kristihni winna
 daudsreis fawâ flehpi aukleja un butfchoja rau-
 dadama. Tomehr winna mas ween runnaja.
 Daschu reis winna weena patte ilgi fluffu feh-
 deja, stihwi us semmi flattidama; un kad winna
 rihtôs iszehlahs; tad tahda patte isflattijahs, kâ
 pirmâ rihtâ, kad Zehkabuno meega israhwe, prohti,
 gluschi kâ ismissufe. Pa daschahm pufsnaktim
 winna bes meega nowahrtijahs, gruhti nopuhf-
 damees un breesmigi gaudodama, tâ ka ne war-
 reja saprast, kas ar winnu effoht. Zehkabs un
 Kristihne labpraht buhtu gribbejufchi sinnahht,
 kas winnas firdi tâ ne schehligi grause, bet tee
 ne usdrihfstejahs prassiht. Beidsiht ta patte
 winneem to isteize, fo fchee kahroja sinnahht.

Das bija wakkars trefchâ fwehtdeenâ pehz
 tam, kad Zehkabs un Kristihne tē atnahkufchi,
 un kad fchee ar Klio draudsigi kohpâ fehdeja.
 Pehz flaidras un karstas deenas debbes taggad
 bij' apmahzees un pehz kahdas masas pufsstundas
 lije leetus straumehm ween. Zeela wehtra arri
 plohsijahs pa to leelu flahteju meschu, un lohziya
 kohkus lihds pat semmi. Schee trihs bija droh-
 fchi fawâ buhdâ. Wiffadi isrunnajufchces, tee
 kahdu brihdi palikke fluffu. Tad beidsiht Klio
 sahze runnahht: „Zuhs effat man fawas ihfas
 dsihwes stahstus isteikufchi, mihli behrni! ta pehz
 nu arri man peenahkabs jums stahstiht, kâ man
 fawâ laikâ flahjees; bet woi to gribbeet dsirdeht?“

Kad nu tee jaunekki winnas labbu prahtu preezigi usnehme, tad fchi nehmahs të stahstih:

„Es peedsimmu Afrikâ tanni juhrmallâ, fur dabbu feltulaffiht. Manni wezzaki nomirre, kad wehl masa meitene biju. No ta laika dsihwoju pee kahda fawa raddineeka, sweineeku buhdâ juhrmalli. Kahdâ ruddens nakti bija leela wehtra us juhru un kad nu no rihta faule lehze, tad aistezzeju us juhrmallu. Tur, kâ jaw allasch pehz kahdas wehtras, bija gleemefchu un fpihdofchu austeru wahku papilnam. Es steigdama tohs lassiju augfchâ, wiffwairaf tohs austeru wahkus un gan drihs jaw biju fawu furwiti peelassijufe, kad peepefchi diwi balti zilwefi pahri fohlus ais mannis no flints starpas isnahze un ffehje man wirfû. Es dikti nobihjohs, fweedu fawu furwiti semmê un gribbeju aismuft; bet winni manni drihs panahze un, lai gan brehzu zif fpehju, aiskulle us juhrmallu; tur eemette laiwinâ un brauze juhrâ, fur kahdus fimts fohlus tahl leels Europeëru fuggis ar plewinadameem sehgeleem stahweja. Tur tee manni ap-pakfch-ruhmê eebahse, fur jaw dauds muhfu semmes lauschu bija eekfchâ, kas fehdeja, woi gulleja, bet wiffi dikti raudaja un waimannaja. Man blakkam fehdeja zitta meitene, kas bija dauds masaka pahr manni un pehz fawas mahtes brehze; ne tahl no mums bij zitta feewa, kas fawus mattus plehse no galwas nohst un raudaja pehz faweem behrneem. Wisseem bij' behdas un waimannas! Un arween' wehl peewedde zittus

wehrgus flaht, famehr pehz pahri deenahm ruhme bija tik pilna, ka fuggis gan drihs luhse un grimme. Nu uswilke enkurus un sehgeleja prohjam."

„Bet nu tik muhfu behdas wehl eefahzehs. Zeelaka dalka no mums tanni walstidamâ fuggi dabbuja juhbras-flimmibu. Zur flaht meh's wiffi zits pee zitta tuwu fohpâ fehdejam un gais's fuggi bij' tik karsts, ka tik fo warrejam pakusteht un dwaſchu wilkt. Stahweht ne mas ne warreja, jo greesti bij' pa semmu un eefchanai ne bij' ne fohli ruhmes. Muhs ehdinaja ar sprahgufchahm ſiwim un ar zittu ſamaitatu ehdeenu. Drihs ſahze zitti mirt un tee dſihwneeki ne warreja no ta nomirruſcha, ſas blaſkam gulleja, atkuſteht nohſt. Jhſâ laiſâ niſna fehrga mums usnahze; katrâ rihtâ tiffke fuggis ismeſlehts un tee, ſas pa nakti mirruſchi, — daschu reis 15 lihds 20 zilweki — isnemti un juhâ fweesti. Kahdâ rihtâ atmohduſehs, atraddu arri to meiteni, ſas man blaſku fehdeja, nomirruſchu. Winna bij' ſawu rohzi nu man ap ſaklu apkehrufe un ſawu aukſtu waigu pee manna waiga peefpeeduſe. Ak kâ es gauſchi raudaju, kad winnu isnehme lihds ar zitteem juhâ meſt!"

„Zâ bij' arweenu; un famehr beidsoht lihds Ameriku atbrauzam, tad no teem 700 zilwekeem, ſas fuggi bij' eefrauti, tiffai 300 ween wehl bija dſihwi. Kad manni us semmi iszehle un likke ſtahweht, tad bij' ja-kriht pee semmes un labs laiks pagahje, famehr atkal ſtahweht un pamasaſam

eet eemahzijohs. Pehz mas deenahm manni nopirke kahds Englenderu kohpmannis no New-Orlean pilsfehtas. Winna gaspascha bij' tik lehna fà ballode, fas manni labpraht eeredseja; arri winnas behrni, furreem biju par fargu, manni mihleja. Bet kad aston gaddus pee winneem biju deenejuse, tad mans funks ar fawejeem gabje atpaffak us fawu wezzu pafauli un es tiffu atfal kahdam zittam muischneekam pee Natfchez pilsfehtas pahrdohtha. Tè man bij' dauds ja=zeefch; tohs gruhthus darbus ne biju eeradduse un tomehr man waijadseja no agra rihta lihds wehlam wafkaram bohwillu tihrumâ strahdaht. Us mannu mugguru un rohfahtem tè wehl warrat redseht tahs wihles, fo no pahtagas zirteeneem dabbuju tad, kad kahdâ wehlâ waffarâ tohti peekuffuse kapli noliffu un weenu azzu-mirkli pee semmes atlaidohs. Bet tur es mahzijohs fawu wihru pasiht; un kad meh's fawu nelaimi kohpâ nessam, tad palikke weeglafi."

„Drihs pehz tam, kad bijam apprezzejufchees, muhfu funks nomirre un Blehrs muhs abbus nopirke. Zaur 15 gaddeem bijam ustizzami winnam kalpojufchi un faut arri winsch prett zitteem deesgan zeets un bahrgs bija, tad tomehr meh's pa wiffu to laifu ne bijam ne weenu pahtagas fitteenu dabbujufchi. Kamehr mans wihrs us zukkura tihromeem un pa meschu strahdaja, tamehr es wiffwairaf ar drehbju masgafchanu, traufu bershchanu un zitteem schahdeem tahdeem darbeem nodsihwoju pa muischu, un Blehra ne-

laika gaspascha — fchi winnam taggad irr oh-
tra — manni gauschi labbi turreja. Tad us
weenreis' notikke leela nelaimé. Mans wihrs
meschá malku zirte un muhfujauhafais dehlinsch
winnam bij' libds. Tas tekkalaja apfahrt un ar
fawahm masahm rohziyahm lassija faufus sarri-
nus, kas tur apfahrt bija. Peepefchi winsch
fahze dikti raudaht; jo ftabbargs bij' eeduhrees
rohka. Usraugs, kas ne tahlu us kohka bij' at-
fehdees, winnam bahrgi usbrehze, lai fluffu
zeefch, bet kad winsch to tik ahtri ne klauffija, tad
tas ar fawu stihwu farbatfchu winnam tà dewe
us galwas, fa winsch drufzin ween eebrehzees,
nokritte pee semmes. Mans wihrs isbihdees
peeßrehje flahnt un gribbeja to uszelt, bet atradde,
fà tas bij' nohst; un faut winsch to grohsija un
krattija, tomehr nohst bija un palikke. Nu mans
wihrs palikke pikts fà bes prahta un ruhze no lee-
lahm dufmahm un firdsfahpehm fà lauwa, kam
behni laupiti. Un tuhlin, bes fa buhtu fo ap-
dohmajees, kampe fawu affu un fpohschu zirri,
kas tur patt semmê gulleja, un ar to tam behrna
stefkawam tà dewe us galwas, fà tas us weetas
palikke nohst!"

„Scho darbu dauds zilweki bij' redsejufchi.
Wiffi fastrehje kohpâ. Blehrs tikke atfaukts
un tas likke mannu wihru tik tahlt kult, famehr
tas affinis bes famannas pee semmes gulleja.
Nospreede winnu pehz pahri deenahm farratamâ
pakahrt, bet winsch jaw tai paschá nahkofchá nakti
nomirre. Diwi behni mannim wehl bija pah-

raf, Titus un Dihdo, lehni un mihligi fà stirninas; winni dsihwoja pee mannis schinni paschà buhdinâ, winni gulleja tannis paschâs weetâs, fur taggad juhs; scho krehflu, us fo taggad feh-schu, mannim Titus pataisija. Zif reis es Kristihnes mihligu waigu usflattu, tif man manna Dihdo prahtâ. Bet preeksch kahda mehnes laika atnahze muhsu fungam fwefchs draugs no Georgieru teefas; tikko tas tohs behrnus eeraudsija, tad tee winnam patifke. Kam gan tahdi ne patiftu! Winsch fohlija Blehram dauds naudas, lai schohs winnam dohd; un kad tas wehl ne gribbeja laist, tad fohlija wehl wairaf, famehr tam atlaide. Es zekôs kridama luhdsu, lai manni arr' lihds pirk, bet tas lepni fmeedams man mugguru atgreese un gahje ar winneem prohjam. Ak, tur us teem besgalligeem rihfu-laukeem winni drihs gallu dabbuhs!"

Affaru straume, fo ta nabbaga feewina stabstidama lihds schim bij' arween' nowaldijufe, nu ne aisturrama pluhde no winnas azzim; winna ar rohkahm fawas azzis apfedse un gauschi raudaja. Arri Jehkabam un Kristihnei affaras birre pahrwaigeem. Nu us reis wifs palifke fluffu buhdinâ; tif ween wehl bij' dsirdams, fa Klio elfoja.

Bet us reis winna zehlehs, lausija fawas pee darba saplohstas rohkas, greese sohbus, azzis winnai swehroja, fà ugguns un winna bahrgi brehze: „Pee fama tehwa kappa juhs atreebschu, behrni! atreebschu tewi, mihlais wihrin! breefmigi atreebschohs teem balteem welleem!"

Tã runnadama winna israhdiya bahrgu gihmi
 un palikke tahda, ka Jehkabs un Kristihne doh-
 maja, ka ta wairs ne mas ne effoht ta lehna un
 mihliga feewa, kahda winna pirmahf bija; bet
 teem bija ja-dohma, ka zitta kahda atnahkufe tẽ
 winneem preefschã stahweja. Winni ne driht-
 steja wairs tai pee-eet flahht un to meerinaht.
 Tikkai tad, kad ta fawas dufmas bij' islaidufe
 un no schehlabahm fagrahhta atkal raudaja, tif-
 kai tad winni atkal eedrohschinajahs tai flahht
 pee-eet. Kristihne fahere winnai weenu un
 Jehkabs ohtru rohku un tad no wiffas frds dar-
 bojahs to apmeerinaht, un fewischki no tahm
 ne labbahm atreebschanas dohmahm pa wiffam at-
 greeft. Bet, Deewam schehl! ta faldã ewan-
 geliuma mahziba winnas frdi ne mas weetu ne
 atradde; winna bij' nogrimufe tai wifsleelafã
 tumfibã un nesinnafchanã un pa wiffam ne fo ne
 pratte no debbefu leetahm.

Nu abbi jaunekki us weetas apnehmahs fawai
 draudseni Jesus mahzibas isskaidroht. Winni
 dohmaja, ka tas buhschoht lehna dseedinajamas
 sahles preefsch winnas dwehfeli un winni lab-
 praht wehlejahs redseht, fã tas isdohfees. Oh-
 trã wakkarã, kad schee fristiti jaunekki farunna-
 damees atkal nu tihfcham fawu wallodu laide us
 tizzibas leetahm, tad tee dabbuja sinnaht, kahda
 tizziba tai Klio bija.

Kristihne to waizaja: „Woi muhsfu tehwu-
 semmẽ arr' tee laudis Deewu luhds?“

Klio atbildeja: „Kà nu nè! Winni peeluhds to leelo garru. Manna mahte manni mahzija rihtôs famu waigu prett fauli greest un tà luhgtees: Mans Deews, dohd man fchinnî deenâ rihfus un maises faknes, dohd man seltu un dahrgus afminus, dohd man wehrgus un baggatibu, dohd wesselibu un palihdsi, fa fchodeen esmu darbîga un tshakla.“

Zehkabs atkal waizaja: „mihlta memmin, woi tu wehl arween' tà luhdsees?“

„Par fo tad nu buhschu tà luhgt,“ winna atbildeja, „fad esmu wehrgs? Tas leelais gars manni ne klausija. Wînsch us mums melneem dufmîgs palizzis un tohs baltus ween mihlto.“

„Pahr fo tad wînsch us mums dufmîgs?“ tà Zehkabs atkal waizaja.

Klio atbildeja: „Kad Deews tohs melnus zilwekus raddija, tad wînsch teem likke preeksch few wehletees, woi nu seltu, woi gudribu. Un kad tee seltu wehlejahs, tad wînsch pahr fcho fshohpibu tà faniknojahs, fa tohs nodewe teem balteem zilwekeem par wehrgeem.“

„Woi jaw ilgi irr, fa tu wairs ne mas Deewu ne luhds?“ tà Kristihne waizaja.

Klio atbildeja: „Kad tee baltee zilweki manni laupija, tad man weens deeweklis bij' klaht, fo manna mahte no fahda preestera preeksch man apgahdaja. Tas bija mescha-fakka sohbs un fcho es us fawahm fruhstim neffaju. Nu luhdsohs, lai fchis manni no to baltu zilweku warras ispestitu, bet wînsch to ne darrija. Wînsch man

New-Orlean pilsfehtâ dewe labbus fungus, labbu wihru un labbus behrnus; bet to winsch ne warreja aisfargaht, fâ mans wihrs un dehls ne buhtu nokauti un fâ manni diwi behrni ne buhtu man nonemti. Winsch bij' ne spehzigis Deems un ta pehz esmu winnu no few atmettufe un meschâ aprakkufe."

„Woi tad spehzigaki deemi arr' irr?“ tã Jehkabs waizaja.

Klio atbildeja: „Sinnams; mannam wezztehwam bija tahds no fahda putna faula taifhts, ar fo winnam wiffur labbi laimejahs. Tas to pafargaja farrã, tam dsihwibu glahbe us juhru, tam gahdaja seltu, dahrgus afminus un dauds wehrgus.“

„Woi tad tu ne tizzi,“ tã Jehkabs pehz fahda brihtina atkal waizaja, „fã taws nomirris wihrs un behrns zittã pafaulê wehl dsihwo?“

„Kã tad nè? Mans wihrs un dehls bija labbi zilwefi, un labs zilwefs pehz nahwes teef aisnefts pahr to uppi Bosmanke pee Deema, tur winsch labbi dsihwo, tur tam irr labba feewa un labba pahrtikka.“

Tahda tizziba bija tai nabbagai feewinai Klio. Tee diwi jaunefi uszihtigi ilgojahs un dsinnahs, winnu no tahdas alloschanas atfwabbinaht un ar Jesus mahzibahm winnu tai debbefs gaismai peewest. Pa preeksch winni tai mahzija Deewu atsiht un pasiht zilwefa dabbu; tad pehzak atkal mahzija tohs stahstus pahr Jesu. Gefahkumã fchi Klio gan ne gribbeja winneem tizzeht; bet

Kad winni tai fazzija, fa ta effoht to fpehzigu baltu lauschu tizziba, un fa weens lohti labs balts wihrs, fas no tahs wezzas pafauls fchurp atnabzis, winnus eeffch to mahzjis, tad winna palikke usmannigaka un flausija brihnodamees. Jo wairaf winnai no tahs preezas-mahzibas tikke fluddinahts, jo fahrigaka ta us to palikke, un pa wiffu deenu strahdadama winna gaidija un ilgogahs, fa atkal wakkars nahktu, fur winna ar faweem jauneem draugeem firfnigi warreja farunnatees pahre debbes-walstibu un wiffu deewifchfigu buhfchanu. Bet pee wiffa ta tee jannekti winnu zeenija un gohdaja fa mahti, jebfchu fchee gan bij' winnas ffohlmeisteri.

Sesta Nodatta.

Gohda = darbs.

Jehkabs pee fama labba-darritaja dsihwodams bija lohti tfchakls us dahrsneeka darbeem, un Leonards bija zerrejis, deenas no winna labbu dahrsneeku peedfihwoht. Kad usraugs Bils to pee winna nomannija, tad tas winnu allaschin peelikke fahdam wezzam firmam Neegerim, fas te dahrsneeks bija, par paligu. Jehkabam fchis darbs lohti patikke; tik tas ween tam bij' schehl, fa daschu brihd' zauru deenu ne warreja ar famu mahfu fa-eetees.

Kahda flaidra un jaufa ruddens deena us wafkaru wifsch ar to wezzu Ektoru, — ta to Neegeri fauze — fohpa strahdaja dahrsa. Tanni

dahrsâ bij' amoh̄ts, kam wifsapfahrt bij' no marmora afmineem istais̄hts famah̄ds plafchs Eihwenis, fur tas uhdens no amota blihf̄schke-dams gabseh̄s eefschâ. Ap scho amotu seedeja tahs wiffu-jaukakas pukkes. Ne tabl no schahs jaukas weetas Ektors ar Jehkabu strahdaja. Ektoram bija dahrsneeka nasis roh̄kâ, ar fo winsch tohs leefus sarrus dehsteem un kohkeem apgraisija; Jehkabs pahri kohlus tablak dsihwoja garr' pukku dohbehm un tur tahs no few pascha audsinatas pukkes un stahdus ar kohzineem apfpraude un pee teem peefehje.

Kad nu s̄chee abbi mihligi farunnadamees tâ jauki kohpâ strahdaja, tad us reis dahrsa wahr̄ti f̄rehje walkâ un pascha funga ne behdigs dehls Tohms eefrehje eefschâ. Tam pakkal nahze winna masa mah̄sna. Tas dsinnahs pakkal kahdam leelam raibam taurinam, un, gribbedams to nokert, f̄rehje pah̄r pukku dohbehm, tahs ismihdidams un dauds dahrgus stahdus pohstidams. Beidscht tas taurins̄ch pazehleh̄s augstak' gaisâ, pah̄r f̄rehje pah̄r fehtu pah̄r' un nolaidahs tur kahdâ augstâ kohkâ. Sastaites Tohms fweede tam semmes gabbalus pakkal, bet ne warreja wis aisfneegt. — Sastuttis gehgeris, kam jakts ne bij' isdemufeh̄s, nu mekleja pee teem diweem Neegereem atreebtees. Pa preek̄sch winsch tohs mehtaja ar maseem, tad pehz ar leeleem welle neem. Been reis tahds semmes gabbals trahpijahs Jehkabam pa roh̄ku, fa ir tas kohks, fo winsch no semmes pazehle, iskritte semmê.

Dhtr'reis tahds semmes gabbals eefstrehje wezza-
 jam Ektoram firmajôs mattôs un mattu sprohgu
 israhwe lihds. It reis, kad schim kahds fwee-
 deens labbi isdewahs, tad ta masa meitene
 plauffschkinaja ar rohkahm un skanni smehjajs.
 Beidsoht winsch kampe labbi leelus wellenus,
 bet ar teem ne warreja tahli sneegt.

Abbi Neegeri zeete kluffu un strahdaja proh-
 jam, ne lifdamees ne sinnoht, ne redsoht wiffu
 to, fo winneem darrija. Winni gan sinnaja,
 fa weens weenigs wahrds par luhgchanu, woi
 par fuhdsibu islaists, wehl leelaku launumu un
 ta wifsmasaka pretti atturrefchanahs teem kuh-
 leenu pelnitu. Ektors greese sohbus no dufmahm,
 bet Jehkabs zihthahs wiffu eenaidu nogremdinahst,
 peeminnedams un dohmadams us teem sawa
 Pestitaja wahrdeem, fo Leonards schkirdamees
 bij' peefohdinajis: „Mihkojeet sawus ee-
 uaidneefus, wehlejeet labbu teem, kas
 juh's nolahd; darrait labbu teem, kas
 juh's eenihd, un luhdseet pah'r teem,
 kas juh's apkaitina un waija.“

Beidsoht tam nebeh dneekam schis launums
 apnikke; winsch usnehmahs zittu. Gahje pee
 awota kihwena, smehle uhdeni rohkâ un ar to
 tohs wehrgus laistija. Ak kâ winsch gahrdi
 smehjajs, kad winsch pilnu sawju trahpija Ek-
 toram azzis eegahst, kas tuhwa' pee ta awota strah-
 daja. Sas wezzais wih's ne drihksteja dauds at-
 kahptees, jo winsch pasinne ta puifas melligu
 mehli. Kahdu brihdi tâ laistijis, winsch eedoh-

majahs, fa tas effoht par mas; ta dehl luhfoja ar abba hm faujahm reisê uhdeni smelt. Bet tif fo to fahze un par dauds peeleezahs, tè arri pats — pladahtsch! eekritte Eihwenâ eekschâ.

Ta masa meitene nu fahze dikti raudaht. Ektors, to dsirdejis, fa uhdens noplaufschkeja, pafattijahs us augfchu, un kad redseja, kas bija notizzis, tad tas tam bija tà fâ par preeku. Zehkabs, tif fo to eeraudsijs, azzu-mirkli bija flahht lihdseht. Kad winsch Ektoram gaxram ffehje, tad schis gan ar azzim mefdams, gan arri ais peedrohknes notwerdams, gribbeja winnu noturreht un ne laut glahht, bet winsch atrahwahs no ta wakkâ un steidsehs to darriht, us fo sawa firds winnu fhubbinaja. Zohms jaw bija dibbenâ nogrimmis un Zehkabs schnahkdamâ awotâ eelehzis, dabbuja to tif wehl ais fwahrku stuhra nofert un us augfchu iszelt; tad to apkampe un laimigi isnesse us mallu.

Bailes un aufstums bij' tam nelaimigam nebehdeneekam tà pahrnehmufchas wiffu dwa fchu un famannu, fa tas bija palizzis fâ nohst. Winsch ne mas wairs ne kustejahs, azzis bija zeet' un rohkas un waigi tif aufsti un bahli, fâ lihkim. Zehkabam pafcham bija brihtinu ja-atpuhfschahs, famehr warreja dabbuht elpu; jo ta smagga nastawinnu pafchu tif tif ne bija nogremdejufe.

Kad nu ta meitene tà gauschi brehze, tad atfehje no pafchas muifchas laudis flahht. Zeevanehme Zohmu un to muddigi aisnesse us istabu, fur tas fultâ gultâ drihs atdsihwojahs. —

Zehkabam tikke wehlehts, tuhlin no darba eet us fawu dsihwokli un flapjas drehbes nowilft.

Bet, fo dohmajeet, mihli lassitaji, fà muhfu draugam Zehkabam scho waffar bij' ap firdi? Ar kehniu winfch ne buhtu mihjis, tik fwehti laimigu winfch fewi jutte. Winfch kritte us fa-weem zetteem un ar pahraplufstu firdi Deewam par to pateize, fa tam dewis isdewigu brihdi, to parahdiht, fà eenaidneeku mihle, un darbôs fawwa Pestitaja preefch-sihmi peepildiht; winfch tam pateize par to garrigu un meefigu spehku; winfch to luhdse ar ustizzigu firdi, fa to no winna glahbtu puiff atkal darritu weffelu un karstas affaras raudadams fohlijahs, darbotees fawam Kungam un Pestitajam allasch lihdsigaks tift.

Ne ilgi pehz tam, kad atkal bij' peezehlees, tad Klio un Kristihne pahrnahze; winnas jaw sin-naja, fas bija notizzis un preeku affaras raudaja pahr winna teizamu gohda-darbu.

Septita Rodakka.

Neegeru wehrgeem naw brihw pehz kristigas tizzibas fahroht.

Klio itt ahtri peenehmahs kristigâ mahzibâ. Kâ isflahpis zetta-wihrs malzinu prifcha uhdens, ar tahdu fahrofchanu winnas istwihkufe dwehfele norihje tahs atspirdsinadamas faldas ewangeliuma mahzibas. Kâ augsti winna preezajahs, kad winna mahzijahs pasiht to Zehwu debbefis un kad winna dsirdeja, fa tas effoht tas wiffu-

fpehzigais, wiffu-gudrakajs un wiffu-schehligajs, kas wiffus zilwekus, tif labbi tohs baltus, kà arri tohs mellus fawâ sinuâ turroht; un faut winfch ne redsams, tomehr allaschin winneem flaht effoht un wiffu redsoht, fo winni darroht un zeefchoht; kas wiffas winnu nelaimes un gruhribas ar gudribu un schehlastibu lohfoht un ka bes winna-wehleſchanas ne ſwirbuls ſemmê frihtoht! Kà tas winnas ſirdi ſagrahbe, kad dſirdeja, ka tas ſchehligs Zehws zilwekus tà mihtojoht, ka winfch fawu weenpeedſimmufchu Dehlu no debbes ſemmê fuhtijis tohs zilwekus, jebfchu tee gan ne pateizigi prett winnu, muhſcham fwehtus darriht.

Zee jaunekli ne ſpehje winnai deesgan ſtahſtiht pahr Jeſu Kriſtu un pahr to debbes-preeku, fo winfch zilwekeem fataiſijis, kà winfch wirs ſemmes ſtaigajis pilns ſchehlaſtibas un pateeſibas, dauds ſkaidraks un jaukaks, ne kà tas pirmais engelis debbefis; kà arri winfch no zilwekeem lohti eenihdehts un mohzihts un beidsoht kà launa-darritajs pee kruſta peeſiſts; kà winfch to wiffu lehnprahtigi un pazeetigi paneſſis, kà kahds jehrs, tif ween un pateeſi ta dehl, lai tee, kas eekfch winnu tizz, to muhſchigu dſihwoſchanu eeman-totu fawâ tehwa walſtibâ.

Klio dauds reis ne warreja wairs runnaht ais aſſarahm, kas pluhde no leela, falda eekfchliga preeka. Tad Zehkabam un Kriſtihnei arri bij ja-raud. Wiſs piſtums un ſirdiba prett ſaweem

mohzitajeem pamasitim issudde no winnas firds. Mihligs debbes-meers taggad winnas firdi mah-jas-weetu nehme. Winna ar tizzibu un preeku ffattijahs us debbesi un us muhschibu. Tiffai weena leeta wehl bija, kas winnu daudsfahrt dsitti noffumminaja, prohti, kad ne sinnaja, fur winnas diwi nabbagi behrnieffoht. Tomehr winna arri tohs atwehleja ta wiffu-gudrafa sinna.

Zehfabs un Kristihne nu rihtôs un waffarôs wairs weeni paschi Oewu ne luhdse, kâ papreefsch, bet ar sawu draudseni Klio kohpâ, kas teem taggad jo deenas jo dahrgaka palikke. Zehfabs no Marias-leijas atstahdamees arri bij' panehmis lihds jaunu testamenti, fo tam Leonards schkinkojis. Winsch mehdse ik waffarôs no tahs sawahm namma-beedrenehm kahdu nodattu preefschâ lassihht. To darroht winni gan, tâ fakkohht, leelai breefmai pretti gahje. Jo tee wehrgu fungi dohmaja, ka tas teem par drohschibu effoht waijadsigs, tohs Neegerus wiffu-dsittakâ nesinnâ turreht. Ta deht arri bija walsts likkums zelts, kas zeeti aisleedse scheem nabbadsineem mahziht lassihht un rakstihht, un par wiffu-leelako noseegumu tee ne schehligi zilweki to turreja, kad kas eedrohschinajahs scheem nabbadsineem fo mahziht; no kristigas tizzibas. Daschs labs baltais zilweks, kas schahs draudes ne behdaja, sawu brahta mihlestibu dabbuja aismakfatu ar breefmigunahwi. Bet wehrgs, pee ka nomannija, ka tas pehz tahdahm mahzibahm dsinnahs, tiffe lihds affinim schaufts; tik to dsihwibu ween tah-

dam wehl taupija, ka winna kungs skahdi ne
zeestu.

Klio, Jehkabs un Kristihne to wissu gan sin-
naja; winni arri luhkoja, zif ween warredami,
no zitteem Neegerceem fawrup turretees, ka tee
winneem fawu tizzibas buhschanu ne darritu sin-
namu. Bet arri ta breefma, furrar winni fa-
wu tizzibu turroht un kohpâ Deewu luhdsoht pretti
gabje, winneem bija pasihstama; winni doh-
maja us teem wahrdeem: „Ne bihsteetes
no teem, kas meefu nokauj un dwehfeli
ne warr nokaut, bet bihsteetes wairaf
no ta, kas meefu un dwehfeli warr no-
maitaht ellê.“ — Pee ta winni tomehr arri,
zif paschi spehdami un prasdami, no tahdahm
breefmahm fargajahs. Tas jauns testaments
pa deenu tikke glabbahs itt labbi ismekletâ un
drohschâ weeta, un fawu peeluhgschanu tee tur-
reja pirmeja rihta-stunda un fluffâ nakti, ar pa-
fluffu balsi. Tâ winni fehltte pufslighds droh-
schi buht un ne mannija wis, ka weena nikna
tschuhffa ap winneem lohda ja un tif mekleja is-
dewigu laiku, kad warretu winneem uskrist.

Kahdu brihd' muhsu trihs Deewa-bihjigi draugi
wehl fluffâ pufsnakti pahr tizzibas leetahm fa-
runnajahs. Jehkabam tai Klio pa daschahm rei-
seh m bija preekschâ ja-laffa Jesus fehkirfchanahs-
runna, no ka ta tikke lohti aisgrahbta. Kri-
stihne fehdeja Klio blakkam un fawu rohku tur-
reja winnas flehpi. Patlabban mehnefs pahr
to firmu meschu uslehze un to tumfchu buhdinu

ar famu spohschumu fà deenâ apgaismoja, tà fà arri wairs ne waijadseja tahs tumfchas lampes (eljes fwezzes), fo winni gudri aisflachtu turreja. Tad us weenreis winni fahdu trohkfni ais femis nomannija. Sabihjufchees tee flattijahs apfahrt un ceraudsija to ar wella smeekleem ispuſchtotu Billu pa durwihm eenahkam. Itt fà pats fah-tans tas bij' usflattams! Jehkabam ais bailehm grahmata iskritte no rohkahm, Kristihne un Klio flanni eekcedsehs.

Billis atwehre durwis itt plafchi wakkâ un tee nabbagi wehrgi eeraudsija drebbedami to negantu pahragu winna rohka. „Woi juhs arween' wehl gribbeet teem fristiteem zilwekeem pakkal darriht?“ tà winsch Jehkabam un Kristihnei bahrgi usbrehze un pa tam eekschâ straipeledams wifspirmaf to grahmatu, fas Jehkabam bij' iskrittufe, fahere un fullê eebahse.

„Mehs effam fristiti zilwefi!“ tà tee trihs fà no weenas muttes atbildeja, apfkaisdamees pahra ta wihra ne schehligu prahtu, kam ne bij' deesgan ar to, fa winnu meefas mohzija, bet fas arri winnu dwehfelehm ne gribbeja fwehtibu wehleht.

Us to Billis flakti pafmehjahs un nu nehme weenu pehz ohtru tif ilgi pehrt, famehr tee pee semmes kritte un pufsapgihbuschi pee winna fahjahm greesehs. Bet fahdus besdeewigus wahrduſ winsch runnaja pehrdams, to ne maf ne gribbam pakkal rakstih.

Kahdu pufsstundas laifu pehz tam gulleja tee trihs nelaimigi affinis us fawahm gukkahm.

Klio waideja fà pee nahwes. Pee Kristihnes ne warreja ne fo manniht, fa ta wehl dsihwotaja, jo ta gulleja, bes fa zitti to sinnaja, dsikkâ gihbumâ; bet Jehkabs ar wahju balsi fazzija: „Das irr mums par gohdu, fa meh's taifnibas deht zeeſcham; jo fwehtigi irr tee, fas taifnibas deht tohp eenih deti u. t. j. pr. Woi tad ne muhfu Peſtitajs pats irr zeetis jo gruhti? woi wiſch ne tikke ſchausts un kruſtâ fiſts.“

Drihs pehz tam arri wiſch un Klio apgihbe un tikfai pehz labba laika atſpirdſinati atfal pamohdahs.

Uſtota Rodakka.

Râ kriſtigi zilweki atreebjahs.

Bija nu jaw drihs diwi gaddi, kamehr Jehkabs un Kristihne Blehra muſchâ dsihwoja un zukkura needres jaw ſahze atfal dseltenas meſtees, fa pee teem Neegereem fas no jauna parahdijahs. Pa deenu winni tâpatt fâ lihds ſchim palikke paſem-migi un padewigi wehrgi; ir daschi likkabs ſawas mohkas paneffoht wehl pazeetigaki, ne fâ zittureis. Bet pa naſti mukke dauds wihrifchki no ſawahm buhdinahm ahra us meſchu un tur dsil-lumâ kahdâ ſleppenâ weeta ſapulzejahs. Ze winni ſawâ ſtarpâ norunnaja un turreja padohmu, breeſmigu darbu darriht. Blehra negantiba arween' likkabs pee-augtees un winnu zeeſchana palikke arween' gruhtaka. Za deht teem prahtâ bija, us reis pretti zeltees un tad ar eerohſcheem rohkâ woi mirt, woi brihwibu eedab-

bucht. Dauds zitti Neegeri no nahburgu muischahm us to beedrojahs kohpâ. Isbehgufchi wehrgi, kas pa deenu tannis besgalligôs meschôs flehpahs, pa naktim nehfaja siunas no weenas muischas us ohtru. Tâ nu tikke notaisihts, ka wisseem weenâ un tai paschâ laikâ bij' zeltees fahjâs.

Drihs pehz tam fahdâ nakti Kristihne redseja breefmigu fapni. Winna peepefchi ais leelahm bailehm no fawas gultas isfchahwahs fahjâs; winnai schitte, itt ka tahdu trohkfni pateesi buhtu dsirdejase. Bet wissapfahrt bija fluffu un winna gribbeja patlabban atkal apgultees, kad atkal un itt flaidri tas pats bailigs trohkfnis bij' dsirdams. Winna isbihdufchs uslehze un gahje pee durwim raudsicht, kas tur effoht. Bet leels ne redsehts gaischums winnai atspihdeja pretti; un, kas warr isstahstiht winnas bailes, kad winna eeraudsija paschu muischu weenâs leefmâs deggoht! Tur flahht pa wissahm Neegeru buhdinahm wiffi laudis bij' fahjâs; seewas un behrni stahweja durwis un wihri ar spohscheem duntfcheem rohâs ffehje schurp' un turp'.

Kristihne steigdamees peezehle famu brahli un Klio, un tik ko fchee wehl dabbuja sinnahht, kas notikke, kad tee jau eeraudsija leelu pulku fawas tautas lauschu ar leelu brehkfchanu un breefmigu trohkfni us winnu buhdinu fscreenam. Tanni paschâ azzu-mirkli winneem ais muggura winnu durwis atwehrahs un pahrleeku eewainohts pats Blehrs eekluppe eekfchâ.

„Glahbeet manni! apflehpeet manni! jo tee man us pehdahm pakkat steidsahs!“ tà winsch brehze aisfmazzis.

Zè nu stahweja muhfu draugeem preefschâ tas leelais ne behdigais pawehletajs un ne schehligais fpauditajs, bes wiffa pafauliga paliga un glahbina; winneem tif waijadseja durwis ween atwehrt un tohs no atreebfschanahs aisdegtus Neegerus, fas winnam pakkat dsinnahs, eesaukt eeffschâ, tad tam us weetas buhtu gals bijis flah. Bet taggad tas ewangeliuma fpehks, fas winnu dwehfeles waddons bij', tam nahze paligâ us debbesigu wihsi. Ziffai weenu azzu-mirkli winni fâ apstulbuschi stahweja, tad jaw Kristihne steidschs us famu falmu gultu-weetu, fas buhdinas faktâ bija un fahze schigli tohs falmus tfschuppâ dsiht. Klio un Zehkabs winnas padohmu fapratte un steidschs paligâ; winni fagruhde wiffus falmus us weenu pussi, tad luhdse Blehru tannî tuffschâ weetâ pakrist un to ar teem falmem labbi apfedse. Zif fo tas bij' padarrihts, tad jaw zitti nisni Neegeri eesfrehje buhdinâ, bet kad tè ne fo zittu, fâ tif tohs trihs fawas tautas beedrus mannija, steidschs atkal schigli prohjam.

Zâ bija bailiga nakts muhfu trim draugeem. Uhrâ atffanneja Neegeru breefmiga gamilefchana; tee bija fawas wehrgu-fchdes farahwuschi un nu fâ palaisi mescha-swehri plohsfjahs un atreebahs prett famu mohzitaju, ta pcederrigeem un falpeem. Paschâ buhdinâ winnu aufis fahpeja ta fakauta Blehra smagga fungstefchana; winni tif tif fo wehl drihfssteja winnam galwu

Drufzin ne apfegtu atftaht, fa dwaſchu warretu weeglafi wilft. Tâ tas nu gabje dauds ſtundas no weetas. Beidsoht trohkfnis fahje rimt, kamehr pawiffam fluffu palikke un rihtôs deena fahje auſt.

Jehkabs nu isgabje laukâ, isklaufinaht fcho bailigu notikkumu, un, ja warretu buht, tam pee mirſchanas tuhwu buhdamam Blehram palihdsibu gabdaht. Sirds winnam ſmaggi puſteja, kad pa durwim isgabje; jo winnam bij' bail' pee-vefchi fahdu breefmibu eeraudſiht. Daſchas buhdas, fo winſch atwehre, bij' tuffchas, kâ ismirruſchas, ne weena dſihwiba tur ne bij' atrohnama, — zaur fo winnam ſirds itt bailiga palikke. Beidsoht winſch dſirdeja fo nahfoht un reds', tas bij' winna darba-beedris, tas wezzais Ektors. No ta winſch dabbuja ſinnaht, kas notizzis. — Zittâs muiſchâs bij' dabbujuſchi ſinnaht, fo tee wehrgi nodohmajufchi un zaur to tur ne warrejufchi, kâ gan norunnajufchi, ar Blehra wehrgeem us fcho darbu ſaweenotees. Kad nu ſchê to dabbujuſchi ſinnaht, tad, ne ſpehdami weeni paſchi preekſch few ween wiſſu isdarriht, eſſoht leelaka datta aisbehgufe tif fo ſinna tikkufe, ka zittâs weetâs ſchis nodohms isſchêhdis. Patlabban arri bija zitti Blehra nahburgi ar apbrunnotecm wiſhreem faſtrehjuſchi un wehl weenu dattu no Blehra muiſchas paglahbuſchi. Pehz Blehra paſcha tee bij' lihds ſchim wiſſ'zaur' welci meflejuſchi. Jehkabs, to dſirdejis, tuhlin dewahs us muiſchu. Uk, leelaka datta no ſchahs ſkaiſtas ehkas bija pelnôs! Kuhpedami balki un apwehpuſchi afmini taggad tur gulleja, fur pir-

maſ ſtaltas iſtabas ſtahwejuſchas; tee ſkaisti ſmarſchas kofki (Orangenbäume), kaſ traufõs bija likti uſ tahm afmina treppehm, bij' apgahſti un ſamihditi, un tee ſmukki pohdi gabbalõs ſa-treetti. Appakſch weena tahda nogahſta kofka lappahm aiſ treppehm atradde ta breefmiga Villa meeſaſ. Tohma lihki patlabban kahdi ſweſchi Nee-geri eenefſe tai wehl paglahbrâ muiſchaſ iſtabâ.

Kad nu Zehkabs kahdam baltam wihram, kaſ pa teem gruëſcheem apkahrt ſtaigaja, paſtahſtija, kâ Blehram taggad klahjoteeſ un fur taſ taggad eſſoht, tad taſ uehme kahduſ kalpuſ lihdi un ſteidſehſ Zehkabam pakkaſ. Tee to apgihbuſchu likke uſ neſtuehm, ko jaw ta dehl bij' lihdi ueh-muſchi un aiſneſſe uſ muſchu.

Pehz kahdahm ſtundahm Zehkabs dabbuja ſiu-nu, lai beſ kawefchanahſ ſteidſoteeſ uſ muſchu. Tur atnahkuſchu winnu eewedde tai kambari, fur Blehrſ gulleja. Te bija weenſ mahzi-taiſ, weenſ dofteriſ, diwi teefas-kungi un daſchi zitti muſchneeki kofpâ. Blehrſ jaw bij' drihſ tuhlin, kâ tur aiſneſtſ, no gihbla pamoh-deeſ, bet dakterſ, ko wiſch par to bij' jautaiſ, bij' winnam ſkaidri teiziſ, ka riht'deenu wairſ ne ſagaidiſchoht. Wiſch gulleja nobahlis kâ lihkiſ. Tuhlin, kad Zehkabu eeraudſija, wiſch tam mette ar rohku, lai klahtak eihoht. Un kad wiſch klahk peegahje, tad Blehrſ ar wahju un rauſtidamu baſi tâ ſazija: „Puſch! eſ eſmu jumiſ taunu darrijiſ, bet juhſ eſſat man to taunu ar labbu atmaſkajuſchi. Juhſ nu eſſat brihwi

— tu, tawa mahfa un — Klio. Leslie funks, dohdeet winnam tahs grahmatas.“

Leslie, tas teefas-ſkrihweris, tuhlin pafneedſe muhſu draugam tahs trihs brihw-grahmatas, ar leelu teefas-ſehgeli apſehgeletas. Zehkabs bij' lohti pahrneems no ſawas jaunas laimes; wiſch fritte us zetteem un patrizibu ſakkoht winna af-ſaras birre us ta mirreja bahu rohku. Wiſſi flahrbuhdami tikke ſawâs ſirdis aisgrahbti un paſchi zeetſirdigi flahrbuhdami muſchneeki ſep-pen affaras ſlauzija.

Nu Zehkabs uszehlahs un gribbeja aiseet, bet Biehrs wehl aisſmazjis peefauze: „Pagaidi, klauſees wehl ko zittu.“ Nu wiſch wiſſus flahrbuhdamus apſkattija un nehmahs ar ſawu wahju kâ patlabban dſifdamu baſſi tã runnaht:

„Mihli draugi! man weena leela netaiſniba ja-ishiſina. — Preeſch diweem gaddeem es prozeſſi winneju, kad teefajohs ar to Wahju muſchneeku Leonardu; winna muſſcha, ſas irr pee Miſſiſippi uppes, ta man peeſritte, — bet riſ zaur wiltibu; peh; taiſnibas wiſch bij' wiſſu winnejis. Leslie funks! juhs gahdajeet winnam ſawu taiſnibu un mantu atkal rohka. — Deems! — af Deems! eſſi man greh;ineekam ſchehligs!“

Kas nu bija laimigaks, kâ Zehkabs? Tas, ka winna mihtais labba-darritajs atkal atdabbuhs ſawu weetu, winnam wairaf preeku darrija, ne kâ winna paſcha laime. Kâ ar ſpahrneem wiſch aisſkrehje us ſawu buhdu un tahs trihs brihw-grahmatas rohka wiſzinadams paſluddinaja Kriſtinei un tai draudſenei Klio to diw'kahrtigu

preefa wehsti. Abbu jaunektu preeks nu bij' ne isfakkami leels; mums to faweem lassitajeem ne mas ne waijag' stabstihyt, ka muhfu trihs draugi Deewam par to karsti pateize. Bet muhfu Klio pee wiffa fcha preefa arri ne warreja fawas behdas apspeest. Winna dohmaja, ka, kad fchee jauni draugi atkal pee fawa wezza funga aiseefchoht, tad winnai atkal weentutai un atstah tai buhfoht ja = paleef, ka papreefsch' bijufe. Te mehr winna fcho fawu skummibu ne drihfssteja is teift, lai faweem draugeem preeku ne famaitatu.

Wehl tai pascha deena Blehrs nomirre bes tiz zibas un bes zerribas, pilns bailibas un pats pahf femi gauschi noschelhodams. No wiffas winna zilts tikkai weenigi winna meitene bij' dsihwa palikkufe, ar fo kahda ustizzama Neegerene bij' pagrabâ eebehgufe. Pehz diwahm deenahm Blehru glabbaja un no wiffeem winna pawadditajeem tikkai winna meitene un muhfu trihs draugi bija tee, kas pahf winna aiseefchanu gauschi schelohahs.

Tee dumpja zehleji Neegeri tikke wiffi ismekleti un teem aisbehgufcheem dsinnahs pakkat. Daudsi no teem arri tikke faherti un tee, kas bij' wainigi, tikke bahrgi nostrahpeti.

Dewita Rodaka.

Ka Zehkabs un Kristihne preezigi atkal sagahje ar mihleem draugeem un labba-darritajeem.

Zehkabs no ta teefas = fkihvera bija dabbujis sinnaht, ka Leonards wehl arween' New-Orlean pilsfehâ dsihwojohyt. Schis mihligs fungs arri

bij' wehlejis pee faweem raksteem Zehkabam kahdu sinnu peelift flaht, fur tas fawam labba-darritam sinnoja, kà winnam un winna mahfai taggad flahjahs, un tad kahdu padohmu us preefschdeenanahm, itt kà no fawa tehwa, no winna luhdsahs. Wiffu beidsot arri Kristihne kahdas rindes peewilke, fur winna Leonardu un winna mihlus peederrigus firsniigi fweizinaja un wisseem labbu laimi wehleja. — —

„Pateesi, jau buhtu kahda atbilde no Leonarda kunga nahkufe, ja winsch muhsu rakstus buhtu dabbujis,“ tã kahdu deen' Kristihne bailigi fazzija fawam brahlim, kas mefleja winnu apmeerinaht. To wehl runnadami winni eeraudsija weenu labbi apgehrbuschu baltu kungu us muischu nahkam. Kahds Neegeru puifis no winnu darba laudin tam nahze pa preefschu, laikam zeku rahdidams.

Winni nahze arween' tuhwa', un — kas warr isteift Zehkaba un Kristihnes ahtru preeku, kad winni eeraudsija, ka tas fwefschais bija winnu mihlais Leonards! Winni ffehje tam pretti, butfchoja winna rohkas un fwahrkus, un tad gamiledami eewedde fawã buhdinã. Tas jaunais Neegeris, kas winnu bij' waddijis, stahweja kã apstulbis, ne warredams fapraft, kapehz tee diwi winna lauschu to fwefschu baltu kungu tik preezigi, mihligi un lihgfmodamees fauehme, un ka schis tik laipnigs un mihligs prett teem bija. Winsch no apbrihnoschanas wehl kã stabs palikke stahwoht, kad tee laimigee buhdinã ee-ceedami winna azzim jau pasudde.

Bet, af zif nu bij Zehkabam un Kristihnei Leonardam un schim atkal winneem fo stahstiht! Winsch ar fawejeem bij eeksch New-Orlean pilssehtas teefas gan tohti grubti dsihwojis, bet — nu bij tas pahrbaudifchanas laiks pagallam un winna firds-fahpes pahrwchertijahs par firs-nigu pateizibu Deewam tam debbefu-Zehwam. Leonarda gaspascha ar behrneem un ar zitteem faweem deenestneefkeem bij jau deenu papreeksch aisbraufufchi us Marias-leiju, tur lihds famu draugu atnahkschanai wiffu buhschanu pa wezzam eetaisht. Un taggad winsch luhdse Zehkabu un Kristihni, lai schee cetoht winnam lihds us Marias-leiju, tur pee winna ne fà deenestneeki (kalpi), bet fà pascha behrni dsihwoht un palikt. Zee diwi jaunekli, gohdu prafdami, famôs rakstôs winnu bij luhgufchi, lai schohs atkal peeuemmohht, zaur to nu winnu preeks jo leelaks bij; winni ne warreja fagaidiht to azzu-mirkli, fur tee famu mihlu Marias-leiju, Leonarda gaspaschu un behrnus atkal dabbutu redseht.

Kamehr Leonards ar scheem diweem tà preezigi fweizinajahs un farunnajahs, tamehr nab-baga Klio pasemmigi stahweja buhdinas faktâ behdigi dohmadama, fa nu winna tikfchoht atstahsta un affaras ritteja paher winnas tumfchu waigu semmê. Zehkabs un Kristihne famâ leelâ preekâ to ne mas ne mannija, bet Leonarda funks taggad winnu usfattiija un lehni jautaja: „Zehkab, woi ta naw juhfu mihla zeechanas-beedrene Klio, paher fo tu man rakstiji?“

Kad nu schis atbildeja, fa ta patte jau effoht, tad winsch gahje tai flahht, fneedse tai mihligi

rohku un schelodams praffija, kapeh; winna raudoh? Schi nu elfodama atbildeja un winnam isteize fawas behdas.

„Woi tu tad dohma,“ tà winfch tai teize no schelabahn pahruemts, „fa meh's tewi fawu jaunu tizzibas-beedreni tè atstahfm weenu? Woi tewim ne patihf mums lihds us Marias-leiju nahft un pee mums palift?“

Klio nu raudaja wehl distaki; bet tahs wairs ne bija behdu, bet preeka-affaras, fas nu strau-mehm pluhde un winnas ar behdahm pilditu fruhiti weegloja. Kristihne winnu lehni apkampe ar abbahm rohkahm un fmaidija winnai azzis. Jehkabs atkal butfchoja fawa labba-darritaja rohkas. Tur bija ko redseht un pahr ko ir pafcheem engeteem debbefis bij' ko preezatees.

„Lai nu mihli draugi,“ tà Leonards fazzija, „steidsamees, fa pee laika aisteekam Marias-leijâ. Zekkâ warram fawas pahrzeestas behdas zits zittam jo labbi istahstih.“

Jehkabs, Kristihne un Klio nu schelbrahs no fawas buhdinas, kurrâ tâpatt dauds behdas, kâ arri preekus peedsihwojufchi un taiffjahs Leonarda fungam lihds eet. Ne tahl no pafchas muishas bij' puifis ar leeleem wahgeem, tur nu Leonards ar faweem draugeem eesehdahs un azzu-mirkli Blehra muishas winnu azzim pasudde.

Bija jaw wakkars, kad winni mescham zaur' tappe un ta mihla Marias-leija ar fawahm pafihstamahm plawahm, ar faweem laukeem un dahrseem winnu preekfchâ parahdijahs. Leonards taggad ar faweem zekka-beedreem iskahpe un gahje fahjahm pa to plawas zekku, gribbe-

Dami fluffinam teem fawejeem usnahft. Winni fluffu runnadami eenahze fehtâ, ka ne weens pats tohs ne manniya. Laikam wiffi wehl krahmedamees pa istabu dsihwoja. Kad winni nu pafchâ pagalmâ eenahze, tad masais Indrikis nahze pretti un tohs eeraudsijis, steidsehs atpakfal istabâ to preezigu atnahkfschanu passuddinaht. Tè nu azzu-mirkli wiffi ap winneem fapulzejahs; arri tee kalpi un kalpones, kas pirmahft tè deenejuschi un Jehkabu un Kristihni pasinne, pceenahze pehz ta ilga laika atfal tohs apfweizinaht. Tas preeks bij' tohti leels. Wiffi brihniyahs, ka fchee pa to starpu, famehr ne redseja, tik leeli bij' paugufchi. Tâpatt arri Jehkabs un Kristihne brihniyahs, ka Leonarda behrni bij' augumâ peenehmufchees. Klio arri tikke no wiffeem itt mihligi usnemta, un pehz masa brihscha ta dohmaja, ka effoht pee wezzeem draugeem.

Kad tee pirmi leeli preeki jau bija pahrgahjuschi, tad namma-mahte ar fawu wezzaku meitinu Mariu flahje galdu un us to uslikke gahrdus ehdeenus un dschreenus. Winna teize: „Ar to eerikteschanu rihtâ gan drihs tiksim gallâ, taggad lai tohs preezigus atredsefchanahs-fwehtkus kohpâ fwinnam.“ Nu wiffi tohti preezadamees ap galdu fafehdahs.

„Woi arri sinneet,“ tà Leonards fozzija us faweem jaunakeem behrneem atgreesdamees, „kam no mums pateiziba nahkabs par to, ka mehs taggad tà preezigi kohpâ warram fchdeht, un ka ta mihla Marias-leija atfal mums peederr?“ „Teem muhfu mihkeem draugeem Jehkabam

un Kristihnei," tà atbildeja ta aston' gaddus wezza Lawihse, Kristihnes rohku fatwerdama un to mihli speesdama. „Ja winni ne buhtu tam nifnam Blehram palihdsejufchi, tad tas buhtu tizzis nokauts un tad tas arri wairs ne buhtu warrejis fazzih, fa Marias-leija tew, tehtin, peederr.“

„Tawa taifniba, meitin!“ tà Leonards atbildeja, „ja Jehkabs un Kristihne ne buhtu muhfu Pestitaja preeksch-sihnei paklausijufchi un sawam eenaidneekam un spaiditajam brahligu mihlestibu parahdijufchi, tad winni teefcham wehl buhtu wehrgu kahrtâ un meh's wehl dsihwotu sawâ truhkumâ un nabbadsibâ eeksch New-Orlean pilsfehtas. Pateesi jums, mihli behrni!“ — to fazzidams winsch greesehs us Jehkabu un Kristihni, — „taggad, fur meh's wiffi effam kohpâ fapulzejufchees, tè jums wiffu saweju wahrda facku muhfu firsniugu pateizibu; jo juhs Jesum paklausidami effat palikkufchi muhfu glahbeji un labba-darritaji.“

Arri Leonarda gafpascha un Wittums winneem firsniugu pateizibu fazzija. Bet tee diwi jaunekti nu palikke fâ pahrssteigti un apfaunoti no tik dauds gohda, fo teem dewe. Ta dehl Jehkabs drufzin fanehmees un preeka affaras raudadams fazzija: „Mihli, dahrgi labba-darritaji, kad meh's arri teefcham kahdu labbumu effam darrijufchi, tad jau sinnam's, fa meh's to no Jums effam mahzijufchees. Zaur Jums ween meh's pasihstam Jesus mahzibas un wehl wiffu beidsobt Juhs muhs mahzijat, fa buhfm sawus eenaidneekus mihleht.“

„Un Deews,“ tà Kristihne fazzija, „irr bi-
jis tas, kas mums palihdseja, kad gribbejam fir-
digi valift prett Blehru un winna niknu dehlu
Zohmu.“

„Juhš effat labbi behrni,“ tà Leonards wehl
fazzija, „un tu, Kristihne, itt pareisi runna, kad
fakki, ka tas bijis Deews, kas jums us wiffu
labbu palihdsejis. Deews jaw tas irr, kas
mums farwu mihtu Dehlu fuhtijis, kas mums to
mahzijis, kas pee muhfū meera waijaga; zaur
Deewa schelastibu es esmu us debbefš-walstibu
aizinahts; Deews irr juhš pee man weddis un
man dewis fpehfū, winna fwehtu gribbefchanu
juhfu dwehfelès eespeest; Deews bijis pee
jums wehrgofchanā; winfch ar farwu muhfchigu
gudribu un schelastibu wiffu tà greesis, ka mehš
tanni pahrbaudifchanas = zepłi fchēhstīti, taggad
fā labbaki un pasemmigaki zilwefi atkal effam
fohpā. Za Kunga wahreds lai irr flawehts!“

Tē Leonards falikke rohkas un fluffinam Dee-
wu luhdse farwā firdi. Nu bija tē fwehts fluf-
fums, wiffi jutte ta mihtodama, fargadama
debbešš = Tehwa flahthuhfchanu, un pasemmigu
pateizibu winnam nofuhtija.

Pehz fahda brihtina Leonards fazzija: „Woi
tē naw flaidri redsams, ka Deews jau fchē wirs
semmes daudsfahrt baggatigi atmakfa teem, kas
winna bauftus turr?“

„Un wehl zittu leelu algu winfch no farwas
baggatas tehwa schelastibas preekfch jums fatai-
fijis,“ — tà Leonarda gaspascha fazzija un fa-
wu fungu usfettija, kas, winnas dohmas fa-
prasdams, ar galwu sihmi dewe, ka effoht meera;

un nu winna wehl fazzija: „Woi juhs arri pa fcho laifu kahdu reis' effat dohmajufchi us fawu mahiti?“

„Rà nu nè!“ tà tee abbi atbildeja un winnu preezigi waigi taggad us reis palikke fummigi. „It rihtâ un wakkara effam arr' par winnu Deemu luhgufchi.“

Leonards ar fawu gaspaschu weens us ohtru flattija, famehr tad fawam dehlam Wittumam ar azzim mette, fas, wiffu sinnadams, pafmeedamees no istabas isgahje ahrâ. Pehz masu brihtinu durwis atkal atwehrahs un Wittums ar kahdu wezzigu Neegereeni eenahje eefschâ. Leonarda behrni un wiffi laudis, fas tè bija, nu luhfojahs us Jehkabu un Kristihni, un tee diwi masakee behrni weens ohtram tschufsteja aufis. Tee diwi jaunefli brihnodamees usflattija brihscham to fwefchu Neegereeni, brihscham atkal fawus galda-beedrus, jo tee wiffi us winneem luhfoja.

Beidscht Leonarda gaspascha us winneem fazzija: „Woi tad fawu mahiti wairs ne pasihsteet?“

Tè nu Jehkabam un Kristihnei us ween reis fâ dekkis no azzim nokritte, winni nu flaidri pasinne, fa ta effoht winnu mihta mahte un ne sinnaja fur lehkt no leela preeka. Winni fkehje tai pretti un to apkampe, fas jaw patte no preeka drebbeja, un labs brihdis aisgahje, famehr warreja wahrdrus atrast, ar fo zits zittam fawu preeku isteift.

Kad nu ta laimiga mahte starp faweem atkal atrasteem behrneem pee galda fehdeja, tad Leonard's fazzija: „Schi deena mums irr tà fâ kahda

bilde no tahs leelas deenas, furrâ meh's winnâ pa-
 faulêzits zittu atkal atraddisim un fur Deems wif-
 fas affaras noschahwehs no muhsu azzim. Kahds
 falds buhs tas azzu = mirklis, fur mahte famus
 fenn apraudatus behrnus, wihrs famu suddufchu
 draudseni, brahlis famu papreeksch aisgabjufchu
 mahfu, draugs famu ar affarahm un firde-fah-
 pehm atschkirtu draugu atkal atraddihs. Ak ta-
 pehz mihti behrni un draugi, lai arween' un lab-
 prah't paklaufam fama debbes = Zehwa mihligai
 balfei, fa tad warram zerreht, ween reis tur
 augschâ zits ar zittu faweenoti flucht."

Ak kahdi nu preeki un mihligas farunnafcha-
 nas eelihgsmoja tohs ap galdu fehdedamus! —
 Ne ilgi pehz tam, kad Leonards us New-Orlean
 pilsfehtu nogahje, tad arri ta jaunektu mahte
 tur tikkufe pahrdoh'ta. Leonards, to dabbutis sin-
 naht, bij' winnu waddijis pee ta, fas arri tohs
 gruh'tsirdigus proht atspirdsinaht un atweeglinaht.
 Pehz tik fo winsch famu muischu atkal atdabbuja,
 tad winsch par pateizibu un mihlestibu prett win-
 nas behrneem, winnu bij' ispirzis un brihwu
 darrijis.

Nu tikke nolikts, fa tâpatt winnu, fâ arri to
 ehtru Neegereeni buhs papreeksch no mahzitaja
 gruntigi likt ismahzih't kristigâ tizzibâ un tad kri-
 stih't. Zehkabs un Kristih'ne gribbeja atkal tanni pa-
 schâ deenâ famu kristibas = derribu atjaunoht un
 pirmu reis to fwehtu wakkarinu baudih't.

Wehl tikkai weena wehleschanahs Leonardam
 bija. Winsch mannija, kahdas fleppenas firde-fah-
 pes wehl tahs Neegereenes Klio firde grause un
 fa winnas behdas palikke no ta laika jo leelas

fad dabbuja redseht, fà tee divi jaunekti no winnas tautas lihgfmoja, fad tee ar fawu mahti fatikkahs. Tahs bija tahs behdas pahr winnas diweem suddufcheem behrneem. Slawejams Leonarda funks un winna teizama gaspascha apnehmahs ne pahr fo ne behdaht, fa tif warretu winnas behdas flusseht. Igu laiku wiffas meleschanas pehz teem bij' un palikke pa wolti. Bet tas ne peekuffis brabtu mihlotajs tomehr ne atlaidahs, kamehr winnam laimejahs, tohs atrast un ispirkt. Ne spehjam aprakstiht to preeku, fahds tē bija, fad fchee atkal ne jauschi kohpā fanahze!

Ea fristibas deena nu tiffe tahkaki atzelta, fa arri Neegereenes Klio behrni tai paschā deenā warretu to lihds mantoht. Tas pats mahzitajs, fas abbas Neegereenes mahzija un Jehkabu un Kristihni us fristibas = derribas atjaunoschanu faitaisija, arri mahzija fchohs jaunektus. Winni to ewangeliuma preezas = wehsti ar leelu preeku usnehme un pehz pufs gadda tas zeenijams mahzitajs jau apleezinaja, fa winni effoht gattawi fristibu dabbuht.

Ea nolikta deena, — prohti waffaras = fwehtki — weenreis bija flahht. Pahtaru istabā wiffas durwis un feenas bij' ispuschkotas ar pukkehms un pukku = wainakeem, paschā widdū bij' ustaisihts altaris ar fudraba frusta = sismi un ar tahm dahrgahm Jesus meefas un affins simehm. Tam preekschā stahweja fristibas = frehflis ar fudraba uhdens = traufkeem. Tee 4 fristijami, 2 eefwehtijami, Leonards ar faweem peederrigeem un fawu faimi, un wehl daschi zitti fristigi fai-

mini, wiffi fawâs jaukâs fwehtku Drehbês ap-
gehribufchees, tē fanahze kohpâ.

Kad nu mahzitajs no altara bij' noturrejis fa-
wu runnu, kas wiffem ſirdi aisgrahbe un furrâ
to kristijamu pahrdſihwotu laiku peeminneja, tad
papreefch' tahs diwas Neegereenes, un pehzat
tee diwi Elisabetes — tahdu wahrdu Klio kri-
ſtibâ peenehme — behrni fwehtu kriſtibu dab-
buja un beidsoht Zehkabs un Kriſtihne fawu kri-
ſtibas-derribu atjaunoja. Wiſſi flahbtuhdami
bij' tâ pahrnemti, ka raudaja fwehta preeka af-
faras. Pehz to wiſſi zitti pee-augufchi fwehtu
waffarinu baudija. Ak, ta bija fwehtiga ſtunda!
Tâ pat teem kriſtijameem, kâ arri wiſſem zit-
teem flahbtuhdamem islikkabs, itt kâ winni jau
buhu debbes-preefch-nammâ; wiſſas fahpes
un isbailes, ko pahrzectufchi, gulleja kâ no plez-
zeem nomeſta naſta ais winneem un taggad teem
tikſai ta ne-ismehrojama Drewa ſchehlaſtiba un
mihleſtiba eekſch Jeſu Kriſtu gairchi preefch az-
zim ſtahweja un ſpihdeja kâ debbefiga faule,
winnu ſirdis apgairmodama, faſildidama un
eepreezinadama.

Scho fauli winni tobrihd' no jauna iswehleja
par fawas dſihwes waddonu, un ta wairs ne kad
teem naw ſudduſe. Wehl taggad ta winneem
ſchē wirs ſemmes ſpihd un winni eepreezinati eet
pretti tai deenai, fur ta teem zittâ paſaulē dauds
jaukaki atſpihdehs.

Peelikkums.

Derrigi dsihwes padohmi.

1. Waijag' buht sahtigam.

Essi sahtigs, ka tu arween' paleez sawâ augstakâ zilweka kabrtâ, kurrâ Deews temi lizzis. Ne sahtigais scho gohdu sewim saude un tahds nokriht tai semmakajâ lohpu kabrtâ. Ne atrauj sawai meesai, kas tai derrigs un waijadsigs, ka dwehsele scho, kâ sawu eerohzi, pee wisseem labbeem darbeem warr walfocht; bet ne usspeed tai ne kad wairak, kâ waijaga. Dauds barribas apgruhtina, dauds dsehreena uspubsch un wahjina tawu meesu; un abbi tee tewim lohti skahdigi. Ta pehz, ja gribbi buht wessels pee meesas, preezigs pee dwehseles, gohdahs no laudim, swehtihis sawâ kabrtâ un ammatâ, kahdu Deews tew dewis un laimigu wezzumu sadshwoht, tad essi un paleez sahtigs.

2. Waijag' buht lehnigam.

Yapreeksch' pabrdohma labbi, tad runna woi raksti. Weena ne apdohmata runna un weenas ahrs wahrs jaw dascham labbam samaitaja wissu dsihwes laimi. Ta pehz essi wissur tschakls klausht to, kas derrigs un kas waijadsigs, bet — palehs runnabt. To Deews arri gribb un ta pehz winsch mums dewis diwi aufis, bet weenu paschu mutti.

Ja wissâs leetas apdohmigi un prahfigi runnasi, tad temi jo deenas jo wairak zeenihis un gohdahs; bet ja sawu wallodu bes apdohma islaidisi un plufschkeh eerraddisi, tad jo deenas jo leelakâ kaunâ un negohdâ eeflihdesi.

Zhpaschi tohs noslehpumus, fo zits tew ustizzejis, paturri klussi un probti tad, ja tew tas saw par grehku. Tohs kâ swehtu leetu zeeni un ustizziggi glabba sawâ firdi. Zilweks, kas probt nozeestees, un fleppenas leetas kluffu paturrecht, irr lihdsinajams traufam, fur dahrgas mantas eefschâ paglabbatas, bet plufschkis lihdsinajahs tufschai muzzai.

Zà pat wiffi tahdi raksti un grahmataš labbi ja = pa =
glabba un sinna ja = turr'. Uk, žif daudš kibbeles, naida
un nelaimes irr zehlfchahš, kad to ne lifke wehrâ.

3. Wiffas leetas ja : turra labbâ Fahrta
un spohdribâ.

Eedalli wiffu sawu dsihwes buhschanu
pehz fahrtas un ne atstahj ne fo nesinna. Ja wiffu sawu dsihwes buhschanu, kahda winna tewim
no Deema peeschirta, eedallifi un eeriktefi pehz fahr =
tas, tad sawas deenas meerigi un swehtigi pawaddifi.
Nospreed tahš siundas, kad uszellees un kad gulleht
eij, kad strahda un kad atpuhteš, kad ehd un kad dserr,
un uspaffe tahš riftigi, tad redsefi angluš, tas ustur =
rehš tawu meesu pee wesselibas un spehka, un tà tu
to dahrgu mantu, to laiku, sew par ihstenu labbu
un laimi walkofi. Pahrraugi arri allasch sawu ap =
gehrbu un darri pee ta, kas ja = darra, tad tas tewi
jo glihtaki un jo ilgaki puschkohš un fildihš. Reisiba
un spohdriba, — kâ jau mehds sazziht, — tawus us =
walkus usturrehš glihtus. Zà pat arri wiffu zittu,
kas tew ikdeen' ja = nemm rohka, ne turri jukku jukkam
un ne laid pa rohku gallam, ka to jo drihf atkal warri
atraft, kad waijaga. Ne ustizzi wiffai daudš sawai
galwai jeb atminneschanai, bet labbak wiffu, kas fo
wehrts, ussihme, jo aismirst kahdu leetu irr gan drihf
tik pat, kâ pasaudeht.

Gribbedams tihri dsihwoht, ne bihstees no auksta
uhdens un no skaidra gaisa. Masgajees tikfufchi ar
tihru aukstu uhdeni un dsihwo wairak pa skaidru gaisu,
tad usturrefi sawu prahtu un meesu pee labbas wesse =
libas.

4. Waijag' buht prahtigam un apdohmigam.

Kad tewim arri tahds darbš preekschâ,
fo tu taisni sinni, ka tas irr labš, tad to =
mehr to ne darri aplam steigdams, nedš arri
bailigi kawedamees. Kas ne apdohmigi fo eesahk,
tas darra tà pat kâ akliš, kad tas ne redsedams pahrlattu
grahwi gribb pahrlieht, tur eekriht eekschâ un daudš

reis wairš ne speh̄j uš kraſta tiſt; taħdš leħti eepinnahš
 taħdš leefš kaweklš, fà peh̄z to zerretu labbumu,
 wairš ne dabbu roh̄kà. Bailigš zilwekš tur pretti pa-
 laiſch garram to iedewigu brihtinu moi azzu-mirkli,
 kad ta laime, kaš daschu brihd' ar ſpahrneem ſfreen,
 buhtu ſakerrama; tà nu ta aiſſfreen garram un wiſch
 daudš reiſ weli gaida to atpakkał nahkam. Kall to
 dſelſi, kamehr ta irr karſta; ſteep to ſchigli uš laktu,
 ne fo ilgi kawedameeš un bihdameeš, fà ſtrahdajoht
 kaħda dſirkſtele roh̄ku ne ſadedſina. Uſtizzateš Deewam,
 kaš ſchehligi uš tew ſſattahš. Ja tiſkai tew taiſuš
 darbš un darba riħki roh̄kà, tad wiſch tawu wahjibu
 gan ſtiſprinahš un tawai paſtahwigai gribbeſchanai to
 peepildiſchanu doħš, proħti, ja pee ta labba, fo eſſi
 apnehmeeš, paleezi un to paſtahwigi kaħro, tad Deewš
 tew to doħš eemantoh̄t. Deewš jau daudš reiſ zaur
 wahjeem leelaš leetaš paſaulé iſdarrijiš.

5. Waijag' tauſiht Deewa dahwanas.

Eſſi tauſigš weenumehr, bet ne kad ſiħkſtš mantu
 kraħjejš. Tauſidamš ſawu eenahkſchanu wairoſi, ſa-
 waš dſiħweš waijadſibaš eemantofſi un lab'klaħſchana
 tewim peeauğš. Eſſi allaſch ſtiſpš ſawahm kaħribahm,
 ſawai weegli, miħkſtai dſiħroſchanai un wiſſam, fo
 iħſti ne waijaga, pretti ſtaħweht; ne eepinneeš taħš
 kaħribaš pinneklš zitteem pakkał dſiħteeš eekſch
 moh̄deš, jo ſchahdš netikkumš driħš nowadda uš poh-
 ſtu. Bet fà tu ar ſawu tauſiſchanu ne paliktu mantu-
 kraħjejš un iħſtenš ſiħkſtulis, tad paturri allaſch praħtâ
 toħš pateefiguš wahrduš: „Tee, kaš gribb bag-
 gati tiſt, tee kriht kaħrdinaſchanâ un wal-
 gâ un daudš beſpraħtigâš un kaitigâš ee-
 kaħroſchanâš, kaš toħš zilwekuš gaħſch ſa-
 maitaſchanâ un paſuſchanâ.“ (1. Tim. 6, 9.)
 No mantu-kraħſchanaš zekahš ſfoħpiba un ſchi irr
 wiſſa launuma ſakne. Ja paſchâ pilnumâ ne warr
 pectiſt un leef tewi iſſalkt; ta tawu wiſſ'jauſaku dſiħwi
 darra ſuhru un padarra wahju un beſſpeh̄zigu tãpat
 tawu weſſelu meeſu, fà arri tawu ſpeh̄zigu garru.

6. Waijag' buht mohdrigam un tiffuscham.

Gerohdees jau agri sawu dsihwes laifu derrigileetâ likt. Tas dsihwes laifs jau tâ obtri deesgan aiesfreen; un wehl teef zaur flimmibahm pahsinahst, tâ, ka mas zilweki gan pilnigi to nodsihwo.

Zellees agri no rihta. Jo rihta laifs irr selta wehrts. Updohma, ka tu, kad tik ween feschas stundas gulli, jau zettortu daku no sawa dsihwes laifa nogulli. Kerrees schigli pee darba un ne kawe ne fo pabeigt, fo taggad jau warri. Ne kawe fo tihfchi us nahfoschu brihdi, tad tawa darbu meetina ne kad ne peekrausees pilna. Kad darbi dauds sakrabjuschees, tad winnus drihs apnihsst. Ko strahda, to strahda labbi, pareisi un pehz kahrtas, tad tew ne kad ne peetruhks darba; jo tew 1) arween' gaddisees fo pahrlabboht, un 2) sawu darbu ikfats flawehs un meklehs. Gerohdi sawu darbu nodalliht un pehz kahrtas strahdaht un ne ferr drihs scho, drihs atkal to rohkâ, bes ka weenu ihsti pabeids; jo tâ tu ne tiksi us preekschu. Ne eepinnees ne kahdâs zittâs leetâs woi darrischanâs, kas nei tew pascham, nei zittam fo derr. Peeminui to sakkamu wahrdu: „arajs lai paleef pee sawa arkla.“ — Sargees ihpaschi no tahda flinkuma, kad gan pa wissu deenu flussu un brihw ne stahw, un tomehr ne kad ne warr parahdiht, kas pastrahdahts. Bet strahda tâ, ka wakkarâ pahr sawu darbu warri preezatees.

Pehz darba irr duffa salda. Ne kad ne esmu redsejis zilwekus preezigakus, kâ tad, kad tee pa wissu zauru deenu fo labbu pastrahdaja.

7. Ja; turraks ustizzigi un taisni.

Runna tâ, kâ tu dohma, bet ne wissu to, fo tu sinni. Dohdkatram, kas tam peederr; darri taisnibu un tad ne bihsstees pahr ne weenu. Tad tu to gohdu eemantosi, ka wissi tewi atsibs par ustizzamu un taisnu zilweku. Ustizziba un taisniba irr tahdi tiffumi, fo wissi augstâ zeenâ turr', bet kas tatschu mubsu laifos lohti retti atrohdam. Ne behdigs jaunefli! zif reis tu ar sawu weeglu prahtu,

fas wisseem uestizzahs, teeze' peeerahpts! Za pehz turri azzis rohkâ, kad pehz uestizzibas mekle; tizzi, bet pee-luhko, kam? Ne buht naw labbi pahr tahdahm leetahm runnaht, fo pats wehl labbi ne sinn. Za pehz raugi sawu wallodu no tahdas runnas pee laifa nogrohsiht, fa tew pehz naw starpâ ja-mello, woi atkal tewim kahds wahrds no muttes isfpruhk, pahr fo pascham pehzak firds shap. Ne uestizzi arr' wiffas taisnas leetas un to, fo pee sawas firds sinni, wisseem, fa ne paleez zilwe-feem par nerru un tà pats sewim besgalligu skahdi padarri. Bet fur derr un fur ar to fo labbu warri isdarriht, tur runna to pateesibu bes kahdahm bailehm un ne atrauj' ne weenu pufswahrdu, faut arri tew pascham tas ihsti ne patiftu, woi kahda breefmiba tewim zaur to warretu useet. Tahdam zilwekam, fas sawu pirkstu labpraht uhdeni ne bahsch un fas sawu manteli drihs us weena, drihs atkal us ohtra plezza mett, tahdam pehz nei draugs nei eenaidneeks fo uestizz. Runna pats pahr sewi skaidru pateesibu un ne flehp sawas mainas itt ne mas, nedf luhko tahs aisbildinaht, woi ar melleem fâ isgrohsiht un apsegt. Effi taisns prett sewim un prett zitteem. Gohda, fas gohdajams, un smahde, fas smahdejams. Ne praffi no ne weena zilweka wairak, ne fâ tew peenahkabs, un dohd' un darri tikfushi, fas tew ja-dohd' jeb ja-darra. Effi taisns un pateesigs tàpat prett augsteem, fâ prett semmeem, tàpat prett baggateem, fâ prett nabbageem, tàpat prett draugeem, fâ prett eenaidneefeem. Kad nomanni, fa zittam zilwekam buhtu gruht', tew to doht, fas tew peenahkabs, tad labbâ prahtâ atlaid' no sawas teefas; un luhk', wiffi taisni, gohdigi zilweki tewi par to nihlehs.

8. Ja: turrahs gaddigi.

Turri mehru pee wiffahm leetahm. Schin-nis wahrds irr tahda mahziba eekshâ, fas tewi no daschas gekkibas aisfarga. Deews zilweku tà irr raddijis, fa tas warr just preeku un behdas un fa tas zaur to sawâ dshwoschanâ buhtu jo usmannigs. Bet to-mehr zilwekam naw brihw, woi nu weenam woi ohtram,

preekam woi behdahm, gluschi nodohtees. Prahtiba, kas zilwekam, tà fakfoht, par waddonu dohta, lai to mehru nospreesch, zif tahí katrâ no scheem diweem lif-teneem warr celaistees. Ta pehz klaufi sawa prahta balsi un ne freij kâ afks turp', kury preeki woi behdas tewi gribb aisraut. Naw labbi, paschâ tanni brihdi, kad weens woi ohtris firdi pahraehmis, teem gluschi padohtees.

Vaudi mehreni sawu laimi, kad zitti tew lihds preezasees un ne weens tewi ne apfkaudehs. Tu tikfi aisfargabts no ehwergelibas, kad apdohmasi, ka weens weenigs azzu = mirkliis sawu laimi warr isphstih; tu arween' spehfi apdohmaht, kâ labbak', un saprattifi sawus sohlus tà us preekschu spert, ka jo angstat' tikfi.

Vaudi sawas behdas arr' mehreni. Diktiwaidedams, brehkdams un mattus pluhkdams ne kahdu labbumu ne panahkfi. Wissai tahm nodohdamees, ne eeraudisfi to azzu = mirkli, kurrâ kahdu dalku no tahm warretu sew nogreest, woi par labbu pahwehrt. Weens azzu = mirkliis dauds reis pasaude wiffu dsibwibu.

Sawaldees, kad zits tewi apfastinajis, woi tew fo launu padarrijis un ne freen tuhlin atreebtees. Daschu reis ta maina ne mas naw tahda, daschu reis tu to turri par fahdi, kas tomehr, kad te meerigi un ar prahtu apluhko, ne kahda fahde naw. Ne mas naw labbi, launu ar launu atmakfah, — bet tas dauds reis isdohdahs tà, kâ kad elju us ugguni usleij, kas drihs tahdâs leesmâs sanemmahs, kas tewi un sawu pretti-neeku aprih.

9. Ja: gahda, ka firds irr meeriga.

Luhko sawu prahtu arween' usturreht preezigu un meerigu. Echo meeru ne lauj ne kahdahm leelafahm nedf masafahm behdahm woi ruhpeschanahm no tew atraut. Erohdees tahs tàpat meerigi uesfattiht, kâ kahdu reis fahdrâ deenâ tohs mahfulus, kas saulei preekschâ aiswelfahs. Tee arri nahk un numis atrauj mihlas saules gaischumu; un kad tee atfal garram pa = eet, luhk', tad ta saule numis jo gais

ſchaka atkal rahdahs. Ne baidees ne fo un ne eekahro ne fo tif ſtipri, ka to wairs ne warri zeest, tad daschs mahkulis tew garram pa=ees, ka to ne manniht ne manniſi, kas temehr dascheem wiſſu debbeſi aptumſcho. Sargees no wiſſas nelectibas, kas tawu firde=meeru warr ſamaitaht.

Uſteikſchana un ſmahdeſchana tikkai us to derr, tewi labboht, bet ne wiſ tewi lainigu darriht, woi tawu firde=meeru tew atraut. Meke ſawu laimi eekſch ſe=wiſ paſcha un ſargees, ziſ ſpehdams, to zittur fur grabbſtiht. Mahzees ſawu dſihwi gaiſchaki uſſkattiht. Jo ka tu to paſauli uſſkatti, tahda wianna tew rahdahs, un ka tu ſawu dſihwi turri, tahda wianna tew irr. — Za tu warri ſawâ dſihwoſchanâ daschu labbumu mantoht, fo ta s zilweks ne muhscham ne panahf, kas ar ſarahwuſchu peeri, un launu ween dohmadams un zerredams, pa paſauli ſtaiga. Updohma jel, ka pee katras ſtaikſas rohses arri ehriſchki irr klahf, ka katrs preeks, kas muhs ſpirdiina, beidsiht arr' ſahpes padarra. Za tu meerigi wiſſu ſanemſi, fo Deewes tewim peekſkurr.

Zilweka dſihwes zekſch paſaulê eet pa preekeem un pa behdahm; bet kas par to! Staiga tikkai meerigi us ſawu tehwa=ſemmi un ne lauj ne kam ſewi no ta taiſna zekka nogreest. Jebſchu gan ſchinni paſaulê dauds un daschadi zekki zilwekeem irr, tad tomehr tikkai weens patſ tahds irr, kas us debbeſi un us firde=meeru wad=da, prohti labstikkum s.

10. Ja: turrachs ſchkihſti.

Sargi ſawu ſchkihſtibu! Ne laujees ne kahdai kahrinaschanai ſewi no prahtibas zekka pawest. Ne klausees ne gobdigas runnas un ne beedrojees ar palaidigeem un webja pilneem zilwekeem; jo launas beedribas ſamaita labbas eeraschas. Ne rehkini ne fo pahrtu, ka ſchaubigi un webja pilni zilweki tawu tikkumu apſmeij un us tew' ar pirkſteem rahda. Ne laſſi tahdus rakſtus, kas tawas aſſinis grehzigi ſakarſe. Ne lauj ſawahm dohmahm wakſas, kahdas kahribas eedohma=

tees. Klauſi ſawas ſirds baſſi, kad ta tewi baida, kad us tahdeem darbeem gribbi doſtees, pahr furreem tu, kad zitti tohs redſetu, kà beete noſarktu. Eſpeed dſitti prahtâ to, ka zitti, kas tik weemu paſchu reiſ ſawai meefas kahribai waktu padewuſchi, us wiſſu muhſchu ne laimigi palikkufchi. Strahda arween' kahdu derrigu darbu; jo ſlinkums irr wiſſas negantibas perreklis. Dſihwo gaddigi un mehreni, tad tawai meesai tik dauds ſpehka ne buhs, tewi ar kahrdinaſchanahm peewarrecht. Sewiſchi irr jo labbi, kad zilweks eerohdahs ko peezeest un ſewi nozeetinaht. No Deewa puffes, ne dſerr ſtiprus un wiſſus tahdus dſehreenus, kas tawas affinis ſakarſe. Daſchs peedſehrees jau irr noſlihdejis kahribas peklê. Ne gulli dauds un ne mekle mihtſtu, ſiltu gultu. Mehgini tikkuſchi ſawu ſpehku pee darba, ka tu paleez' ſtiprs. Etipreem zilwekeem maſ prahts neſſahs us to tumſibas grehku. Brihws no darba buhdams, ne leen weentula faktinâ, bet tad raugi, zik warredams, ſarunnatees un kawetees ar zitteem prahtigeem zilwekeem. Tâ dſihwodams tu ſawu ſchtiſtibu paſargafi un warrefi drohſchi un meerigi wiſſeem azzis ſtattiht.

11. Waijag' buht paſemmigam.

Nabbagi un baggati, nahwê wiſſi weenadi! Ka ſchee wahrdi pateſiba, to ikkatra kapeſhta leezina. Tâ dehl zilweks, lai tu buhtu kahds buhdams un kas buhdams, ne aiſmirſti, ka tu eſſi zilweks tahds patſ kà zitti, ta paſcha Deewa behrns, ko wiſſi par ſawu tehru ſauz, tahs paſchas ſemmes eedſihwotajs, kur zitti wiſſi dſihwo un tannî paſchâ zekâ ſtaiga, kas aiſwedd us muhſchibu, kur wiſſas ſtarpibas, kas ſchinnî dſihwoſchanâ tohs zilwekus ſchkirr, atkal iſlihdsinahs. Tâ tu iſteni prahta zilweks buhſi; tad ſtattiſees, runnaſi un wiſſâ buhſchanâ iſturreeſes paſemmigi, — un paſemmiba irr ta wiſſ'augſtaka un iſtena dſihwes gudriba, ar ko zilweks wiſſus ſawus zittus tikkumms un wiſſu ſawu buhſchanu gohdâ zek. Un kad tu to iſſtenu paſemmibu buhſi ſemantojis, tad wiſſa tawa

dsihwoschana buhs flaisi puschkota, un katris temi labpraht eeraudsihš un zeenihs.

12. Waijag' mihleht zittus zilwekus.

Kas proht zittus zilwekus mihloht, tam irr dahrgas mantas. Schinnî leetâ gan dauds wiltibas teef manntas un daschu reis ta tur itt gaischi parahdahs, fur ta tomehr, kad to flahstaki apluhko, ne mas naw, jeb irr tikkai tahs schuhmes ween, kam appakschâ guft leekuliba un pasch=miblestiba. Ihstenu tahdu miblestibu, jebchu gan ne lunkainu, to, gohds Deewam! atrohd ne retti appaksch ta wisrupjaka us-walka. Lunkaina ta irr par to jaukaku gresnumu leeleem waldineekeem; un tad ta ir pehznahkameem wehl ilgi spihd. Ta deht, ar ihstenu tuwaku miblestibu is-puschkojees, usskatti katru zilweku kâ samu paschu brahli, un luhko, zil tamâ spehlâ stahw, winnam labbu darriht, tur flahst ne luhkodams, woi pats arri no ta ko cemantosi. Tas irr tams peenahkums un pee ta ne flattees wis pehz to, no kahdas tizzibas un no kahdas semmes tad tams brahiis un kahdâ buhschanâ woi dsih-wes=fahrtâ winsch irr. Tapat arri turrees prett paschu samu cenaidneeku; kad winsch guft us bessibbena mallu, tad ferr samu rohku flahst, mohdini winnu un atwelz no tahs weetas noht, ka winsch tur ne eekriht eekschâ un ne eet pohstâ. Ne bihstees paschâs leesinâs ffreet eekschâ, kad tu warri kahdai mahtei behrnainu no tahm isglahbt; — ne bihstees no krahkdameem wilneem, kad flihkdams pehz paliga fleeds un brenz, — to breefnu ne rehkinadams, neds kahdu pateizibu woi atmaksu gaididams. Laus tam isfalkuscham pussi no tawa pehdeja kummosa. Ihsi sakkohst, ne kawe ne fur scho tikfumu rahdiht, jo ar to cemantosi to jauku gohdawahrdnu: „zilweku draugs.“

